

16
06.06.2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

**КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

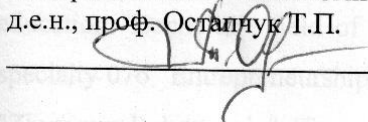
ЗАПОРОЖЕЦЬ Антон Миколайович
(студент групи ПВ-8к)

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

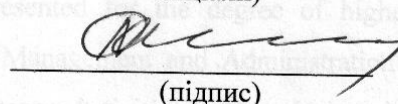
**АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)

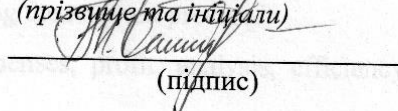
Допущено до захисту
протокол № 5
від 03.06.2024
зав. кафедри менеджменту, бізнесу
та маркетингових технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

Керівник роботи:
д.е.н., проф. Цаль-Цалко Ю.С.
(наукове звання, прізвище та
ініціали)

(підпис)

Рецензент
ст. викладач Біляк Т.О.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Житомир, 2024

Анотація

Запорожець А. М. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. – Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2024.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі розглянуто аналіз фінансових результатів діяльності підприємства та визначено напрями удосконалення відповідного процесу.

Ключові слова: фінансові результати, дохід, витрати, прибуток, аналіз, ефективність, бізнес.

Annotation

Zaporozhets A. M. Analysis of financial results of the enterprise - Manuscript.

The bachelor's qualification work is presented for the degree of higher education "Bachelor", field of knowledge 07 "Management and Administration", specialty 076 "Entrepreneurship, Trade and Exchange Activities." - State University "Zhytomyr Polytechnic", Zhytomyr, 2024.

The bachelor's qualification work considers the analysis of the financial results of the enterprise and identifies areas for improving the relevant process.

Keywords: financial results, income, expenses, profit, analysis, efficiency, business.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Теоретичні основи аналізу фінансових результатів підприємства.....	8
1.1. Поняття фінансових результатів в бізнесі.....	8
1.2. Зміст, завдання та організація аналізу фінансових результатів.....	21
1.3. Методичні прийоми аналізу фінансових результатів.....	23
1.4. Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів.....	26
Висновки до розділу 1.....	31
Розділ 2. Аналітична оцінка стану та напрями удосконалення аналізу фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод».....	33
2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ «Житомирський маслозавод».....	33
2.2. Аналіз формування фінансових результатів.....	46
2.3. Аналіз використання фінансових результатів.....	56
2.4. Напрями підвищення ефективності аналізу в сфері фінансових результатів.....	65
Висновки до розділу 2.....	76
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Основою економічного розвитку України в умовах військової агресії Росії є підтримка стійкого функціонування основних ринкових учасників - підприємств, які створюють потенціал для національної економіки.

Промисловість, зокрема виробництво молочних продуктів, відіграє важливу роль у економіці України, забезпечуючи населення необхідними продуктами харчування. Однак суб'єкти господарювання в цій галузі, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, стикаються з проблемами, що ускладнює їх самодостатність та розвиток.

При цьому, в процесі функціонування в таких умовах, підприємства все частіше зустрічаються з проблемою досягнення результативної виробничої, фінансової, маркетингової, інвестиційної та інших видів діяльності, через які підприємство відображають свою ефективність та конкурентоспроможність. Фінансові показники становлять узагальнену міру, яка відображає рівень ефективності суб'єкта господарювання. Ефективність діяльності будь-якого підприємства є ключовою умовою його стійкості та конкурентоспроможності на ринку.

Проблемам фінансових результатів присвятили наукові роботи такі вчені: Бондаренко В. О. [43], Боюн В. Ю. [35], Вашків О.П. [67], Іщенко Н. А. [16], Лесюк А. С. [30], Масюк Ю. В. [35], Нагорна І. В. [43], Рзаєва Т. Г. [57], Сереветник О. В. [57], Фірман Н.Я. [67]. Перелічені науковці головну увагу у своїх дослідженнях роблять на теоретичних і практичних аспектах у трактуванні фінансових результатів діяльності підприємства та їх складових.

Значний вклад в удосконалення аналізу фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання зробили вчені Апостолов К. В. [28], Бачинська О. В. [28], Бодруг Т. М. [2], Гаватюк Л. С. [2], Дорош В. [40], Кізман Є. І. [70], Купріна Н. М. [28], Лесюк А.С. [30], Московчук А. [40], Мороз Ю. Ю. [69], Стаднюк Т. [63], Цал-Цалко Ю. С. [69], Черничко Т. В.

[70], Шаталова А. В. [28] та інші. Незважаючи на їх значний науковий вклад у цій сфері, питання аналізу прибутковості діяльності підприємств залишається найбільш дискусійним, вимагає подальших досліджень, започаткування пошуку нових підходів і напрямів та вдосконалення існуючих.

Прикладні питання формування інформації для аналізу фінансових результатів регулюються чималою кількістю документів нормативно-рекомендаційного характеру.

У наукових дослідженнях і прикладних розробках найбільше уваги звертається на формування фінансових результатів та розрахунок показників чистого прибутку.

Проте, слід відзначити, що практичний стан фінансових результатів в підприємствах з виробництва молочних продуктів потребує подальших досліджень і є актуальним для бізнесу. Вище зазначене обумовило вибір теми, постановку мети, завдань цієї магістерської кваліфікаційної роботи відповідно спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення ролі аналізу фінансових результатів підприємств з виробництва молочних продуктів для пошуку прихованих резервів підвищення результативності діяльності, а також визначення показників для оцінювання рівня прибутковості підприємства на прикладі АТ «Житомирський маслозавод».

Поставлена мета обумовила необхідність визначення таких **завдань**:

- визначити поняття та роль фінансових результатів в бізнесі;
- розглянути методичні прийоми аналізу фінансових результатів підприємства;
- вивчити інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів підприємства;
- обґрунтувати організаційно-економічну характеристику АТ «Житомирський маслозавод»;

- провести аналіз формування фінансових результатів підприємства;
- здійснити аналіз використання фінансових результатів підприємства;
- обґрунтувати напрями підвищення ефективності аналізу в сфері фінансових результатів підприємства.

Об’єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі є процес аналізу фінансових результатів на підприємствах бізнесу з виробництва молочних продуктів, а **предметом** – теорія, методика і практика механізму забезпечення ефективності формування показників прибутковості.

Методи дослідження. Основою досліджень і написання магістерської кваліфікаційної роботи стали наступні методи:

- системно-структурні – дозволили розглянути фінансові результати підприємства як цілісну структуровану систему в процесі управлінської діяльності;
- наукової абстракції та логічного підходу – використані при формуванні завдань;
- монографічні – використаний при вивченні літературних джерел та нормативних документів;
- теоретичне узагальнення – застосовувалося для розкриття сутності фінансових результатів;
- класифікації – забезпечило формування фінансових результатів за класифікаційними ознаками;
- балансовий та аналізу – використані для оцінювання тенденцій стану фінансових результатів в сфері виробництва молочних продуктів.

Інформаційною базою дослідження виступили наукові, навчальні методичні публікації вітчизняних авторів, нормативні документи, статистичні дані, показники фінансової та управлінської звітності підприємства.

Наукова новизна роботи полягає в узагальненні і розвитку теоретичних і практичних засад аналізу фінансових результатів. Зокрема, було висвітлено підходи до:

- необхідності визнання поняття фінансових результатів, їх структури та системи аналітичних досліджень;
- уточнення прийомів економічного аналізу фінансових результатів;
- практичної побудови механізму аналітичних досліджень формування, розподілу і використання фінансових результатів;
- визначення напрямів аналізу фінансових результатів з метою виявлення наявних резервів прибутковості та прийняття управлінських рішень в сфері управління фінансовими результатами.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні механізму аналізу фінансових результатів та підвищення його рівня. Визначено доцільність використання для оцінювання прибутковості факторного аналізу та рентабельності ресурсів .

За результатами дослідження запропоновано розширити аналітичність аналізу фінансових результатів з метою виявлення вузьких місць в рентабельності окремих об'єктів діяльності.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження використовувалися в процесі практики на підприємстві.

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 74 сторінках друкованого тексту. Робота містить 27 таблиць та 30 рисунків. Список використаних джерел налічує 73 найменування. Робота містить додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття фінансових результатів в бізнесі

Важливим показником діяльності будь-якого підприємства є одержаний фінансовий результат. Фінансовий результат відображає фінансові наслідки функціонування його бізнесу протягом певного періоду часу. Одержані результати дозволяють оцінити ефективність роботи, вказують, чи вдалося підприємству здійснити прибуткову діяльність, тобто забезпечити позитивний фінансовий результат - прибуток.

Фінансовий результат також є важливим інструментом для планування та контролю фінансових показників підприємства. Створений прибуток допомагає визначити, чи досягнуті поставлені фінансові цілі.

Найважливіше значення фінансових результатів полягає в тому, що вони забезпечують:

- розвиток бізнесу та одержання доходів власникам;
- формування доходів найманих працівників;
- вартість підприємства на ринку;
- інвестиційно-інноваційну діяльність;
- наповнення бюджетів країни та територіальних громад;
- позитивно впливають на інвестиційну привабливість і ділову активність тощо [16].

Фінансова стратегія підприємства безпосередньо залежить від фінансових результатів, що надають підстави для прийняття рішень.

Фінансовий результат:

- 1) допомагає визначити, які напрямки діяльності є прибутковими та які можуть потребувати коригувань;
- 2) впливає на сприйняття підприємства з боку зацікавлених сторін:

інвестори, кредитори, клієнти та державні органи;

3) позитивний фінансовий результат - прибуток може збільшити довіру до бізнесу;

4) створює привабливість підприємства для зовнішніх стейкхолдерів.

Таким чином, фінансовий результат як прибуток підприємства відіграє важливу роль у визначенні його фінансового стану, ефективності та перспектив.

Фінансовий результат вважається ключовим показником, який використовується для аналізу та оцінки фінансової діяльності підприємства.

Стан формування фінансових результатів суб'єктам господарювання в сфері бізнесу щодо написання бакалаврської роботи, а це підприємства які спеціалізуються на виробництві морозива, яким є АТ «Житомирський маслозавод» розглянемо за даними КВЕД Секції С 10.53 «Виробництво морозива» за 2010-2022 роки.

Зокрема, проаналізуємо:

- ✓ фінансові результати до оподаткування підприємств, які одержали прибуток (збиток) за видом економічної діяльності (табл. 1.1.1);
- ✓ фінансовий результат підприємств, які одержали прибуток (збиток) за видом економічної діяльності (табл. 1.1.2).
- ✓ чистий прибуток (збиток) підприємств за видом економічної діяльності (рис. 1.1.1);
- ✓ рентабельність операційної діяльності підприємств (рис. 1.1.2);
- ✓ рентабельність всієї діяльності підприємств за видом економічної діяльності (рис. 1.1.3);

Як свідчить аналіз таблиці 1.1.1 за видом економічної діяльності Секції С 10.53 «Виробництво морозива» в останні роки господарська діяльність цих підприємств має прибутковий характер.

Проте, 26,7 % суб'єктів господарювання цього виду КВЕД у 2022 році

господарювали зі збитком та одержали його на суму в 3, 3 млн грн

Таблиця 1.1.1

Фінансові результати до оподаткування підприємств, які одержали прибуток (збиток) за видом економічної діяльності Секції С 10.53 «Виробництво морозива» за 2010-2022 роки

Роки	Усього				
	фінансовий результат (сальдо) до оподаткування, млн грн	підприємства, які одержали прибуток		підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн грн	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн грн
2010	-72,7	59,6	92,9	40,4	165,7
2011	-11,4	52,6	72,7	47,4	84,1
2012	140,3	84,4	145,5	15,6	5,2
2013	38,8	70,7	105,6	29,3	66,8
2014	11,3	64,7	124,7	35,3	113,4
2015	174,0	72,4	204,6	27,6	30,5
2016	230,8	69,2	242,8	30,8	12,0
2017	220,0	65,5	243,2	34,5	23,2
2018	317,7	74,2	320,8	25,8	3,2
2019	415,6	71,0	433,8	29,0	18,2
2020	432,6	82,4	432,8	17,6	0,2
2021	320,4	78,6	325,0	21,4	4,6
2022	551,3	73,3	554,7	26,7	3,3

Джерело: сформовано за даними [48].

Загальна сума прибутку одержаного до оподаткування за КВЕД Секції С 10.53 «Виробництво морозива» у 2022 році становила 551,3 млн грн , що майже у два рази більше ніж у 2021 році

Таблиця 1.1.2

Фінансовий результат підприємств, які одержали прибуток (збиток) за видом економічної діяльності Секції С 10.53 «Виробництво морозива»
за 2010-2022 роки

Роки	Усього				
	чистий прибуток (збиток), млн.грн	підприємства, які одержали прибуток		підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн грн	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн грн
2010	-91,9	57,4	75,7	42,6	167,6
2011	-28,3	55,3	56,5	44,7	84,8
2012	113,4	84,4	118,6	15,6	5,2
2013	17,7	68,3	84,8	31,7	67,0
2014	-8,0	64,7	107,6	35,3	115,6
2015	131,9	72,4	163,0	27,6	31,1
2016	187,4	65,4	199,9	34,6	12,5
2017	179,1	65,5	199,3	34,5	20,2
2018	258,0	74,2	261,2	25,8	3,2
2019	334,5	71,0	354,2	29,0	19,7
2020	355,6	82,4	355,8	17,6	0,2
2021	260,7	78,6	265,2	21,4	4,6
2022	446,7	76,7	449,9	23,3	3,3

Джерело: сформовано за даними [48].

Важливим показником розвитку підприємств з виробництва морозива є одержаний чистий фінансовий результат після оподаткування, який направляється підприємствами на розвиток бізнесу та поліпшення фінансового стану.

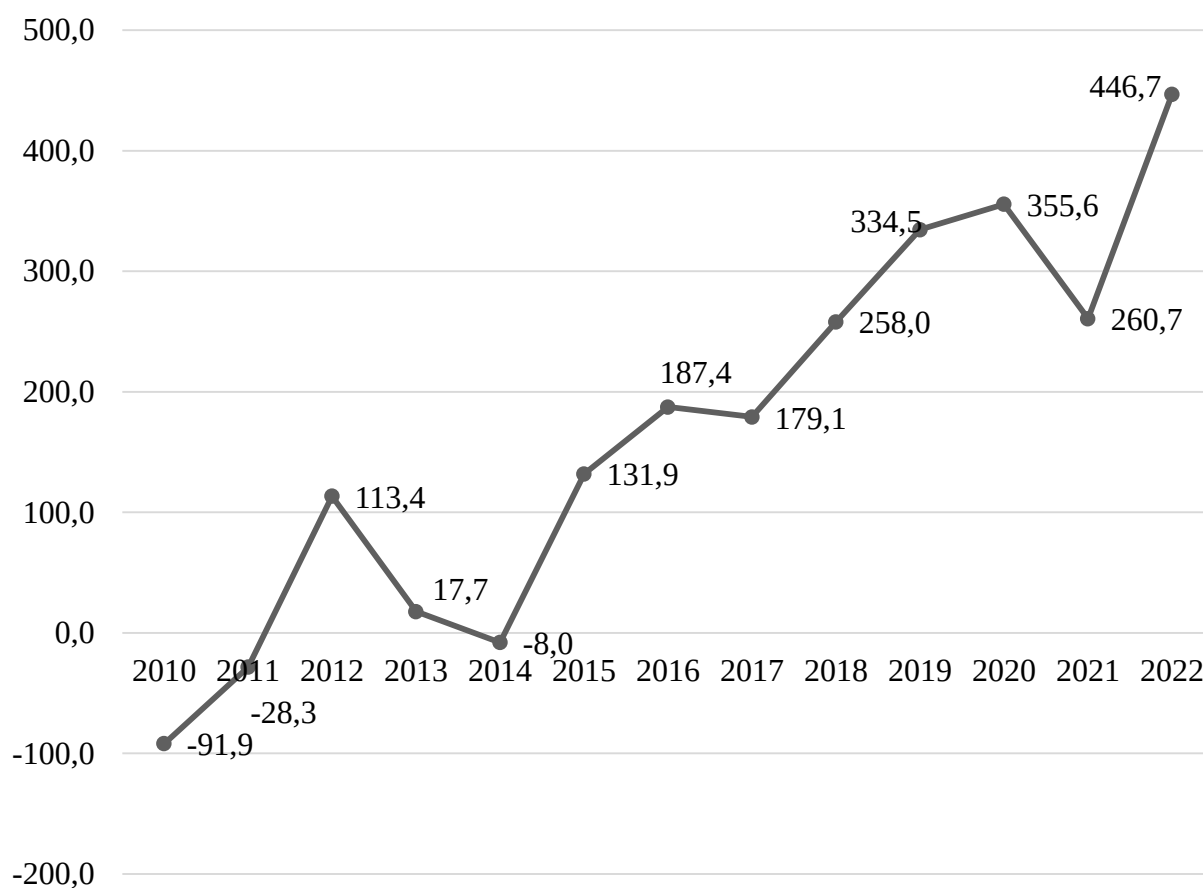

Рис. 1.1.1. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видом економічної діяльності Секції С 10.53 «Виробництво морозива» за 2010-2022 роки
Джерело: сформовано за даними [48].

В цілому, по галузі у 2022 році підприємства одержали 449,9 млн грн прибутку. Динаміка формування чистого прибутку наведена на рис. 1.1.1 за 2010-2022 роки.

Виробництво морозива починаючи з 2015 року було в Україні прибутковим з деяким спадом у 2021 році.

Одержання фінансового результату суб'єктами господарювання необхідно характеризувати не тільки валовими показниками створеного результату, але і рівнем його ефективності. Таким показником є рентабельність, яка показує скільки ми одержуємо прибутку з одиниці ресурсів.

При цьому здійснимо аналіз діяльності суб'єктів господарювання щодо рентабельності як за операційною діяльністю, так і в цілому (рис. 1.1.2-

1.1.3).

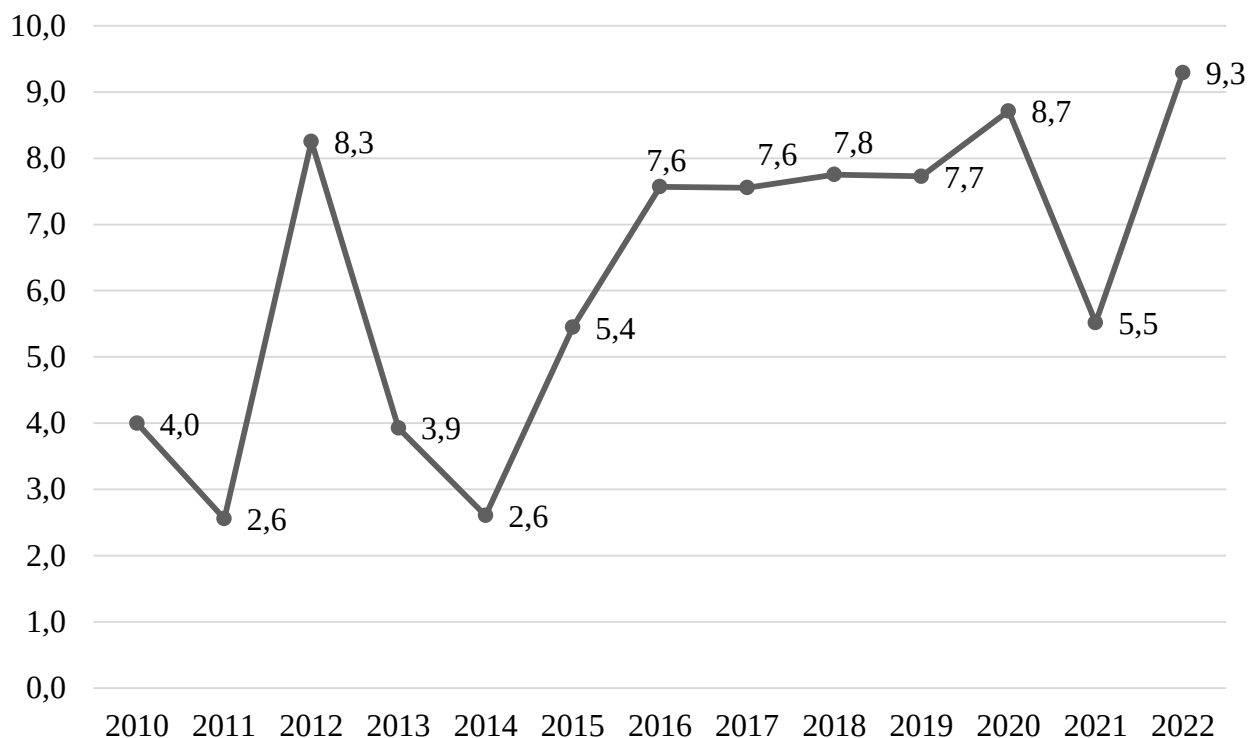

Рис. 1.1.2. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видом економічної діяльності Секції С 10.53 «Виробництво морозива» за 2010-2022 роки

Джерело: розраховано за даними [48].

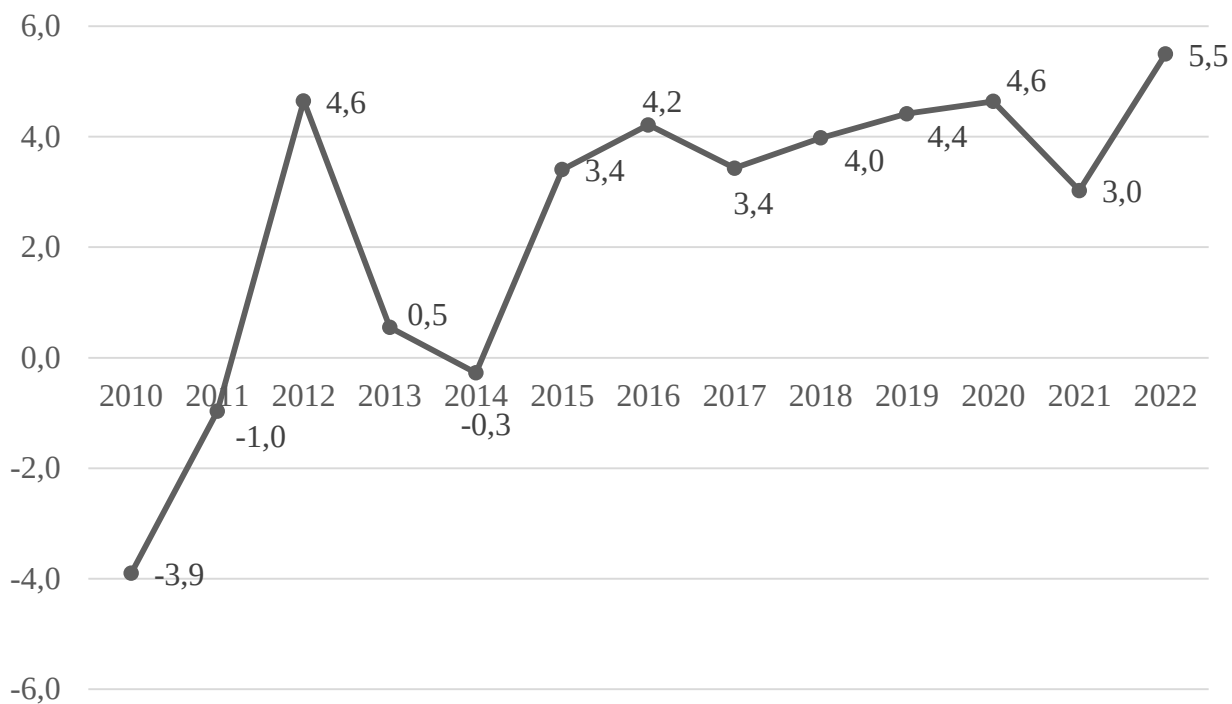

Рис. 1.1.3. Рентабельність всієї діяльності підприємств за видом економічної діяльності Секції С 10.53 «Виробництво морозива» за 2010-2022 роки

Джерело: розраховано за даними [48].

Показники рентабельності свідчать, що незважаючи на формування прибутку рівень ефективності використання ресурсів за Секцією С 10.53 «Виробництво морозива» дуже низький.

З кожної гривні використаних ресурсів суб'єкти господарювання одержували лише в межах 4-5 коп. прибутку, що дає можливість зробити висновок про необхідність поліпшення управлінської роботи з пошуку можливостей одержання як доходів, так і оптимізації витрат.

Отже, за умов ринкової економки діяльність кожного окремого суб'єкту господарювання спрямована на оптимізацію економічної вигоди, що знаходить відображення у фінансових результатах.

З метою якісної організації обліку та складання звітності, проведення аналізу, забезпечення можливості прийняття своєчасних управлінських рішень для підвищення ефективності діяльності підприємства, слід чітко розуміти сутність поняття "фінансовий результат" та елементів, що його формують.

Якщо аналізувати чинні нормативно-правові акти України, то визначення «фінансові результати» в них не наводяться безпосередньо, а визначаються складові його розрахунку (табл. 1.1.3).

Таблиця 1.1.3

Визначення складових для розрахунку фінансового результату в
нормативних документах

Нормативний документ	Трактування терміну
1	2
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [54]	Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками). Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Продовження табл. 1.1.3

1	2
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до бухгалтерської звітності» [44]	Збиток – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійсненні ці витрати. Сукупний дохід – це зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками). Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) наданих знижок, вартості повернутих товарів, податків, зборів тощо.
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» [37]	Прибуток або збиток - це загальний дохід за вирахуванням витрат за винятком компонентів іншого сукупного прибутку. Загальний сукупний прибуток - це зміна у власному капіталі протягом періоду внаслідок операцій та інших подій, окрім тих змін, що виникли внаслідок операцій з власниками, які діють згідно з їх повноваженнями власників.
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [38]	Дохід – це валове нагромадження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб’єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.

Джерело: сформовано автором на основі [37; 38; 44;54]

Так, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» розкриває лише поняття витрат та доходів. А Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку аналізує «дохід – як валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає а ході звичайної діяльності суб’єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу».

Фінансовий результат виступає актуальною, складною та багатовимірною категорією і є предметом вивчення в працях багатьох науковців. У їх трактуваннях відстежуються деякі відмінності. Так, фахівці у

сфері підприємництва, економіки, бухгалтерського обліку, фінансів та ін. зосереджуються на специфічних особливостях та змісті поняття фінансового результату (табл. 1.1.4).

Таблиця 1.1.4

Підходи до трактування поняття «фінансовий результат» в наукових дослідженнях

Автор	Сутність поняття «фінансовий результат»
1	2
Іщенко Н.А. [16, с. 390]	Фінансовий результат підприємства - це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і, за позитивного його результату, представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки ефективності його діяльності
Лесюк А.С. [30, с. 72]	Фінансовий результат - збільшення прибутку(збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період
Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. [35, с. 95]	Фінансовий результат - результат операційної діяльності суб'єктів господарювання, що визначається як різниця між доходами та витратами від операційної діяльності, виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку). Відображає ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками його діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою, інвестиційною.
Нагорна І.В., Бондаренко В.О. [43]	Фінансовий результат оцінюється за допомогою абсолютних та відносних показників. Абсолютні показники включають прибуток (збитки) за товарами (робіт або послуг), отриманими з інших продажів, балансовий (валовий) прибуток; чистий прибуток. Відносні властивості використовують різні співвідношення доходів та витрат».

Рзаєва Т.Г., Серветник О.В. [57, с. 122]	Фінансовий результат підприємства підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена у абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства.
--	---

Продовження табл. 1.1.4

1	2
Фірман Н.Я., Вашків О.П. [67, с. 167]	У короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу. У довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання.
Мардус Н. Ю., Брік С. В. [34, с. 150]	Фінансовий результат доцільно розглядати як об'єкт та інструмент, що базується на принципах відповідності витрат доходам і є основним показником в управлінні господарською діяльністю підприємства
Нагорна І. В., Бондаренко В. О. [43]	Фінансовий результат діяльності визначає стан підприємства як і на сьогодні так і прогнозує його можливості в перспективі.
Лесюк А. С. [30, с. 172]	Під фінансовими результатами слід розуміти збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період.
Яременко Л. М., Авдалян К. В. [72, с. 110]	Фінансовий результат підприємства виступає основою економічного розвитку і зміцнення фінансових відносин з контрагентами та відображає ефективність його господарювання за всіма напрямками діяльності.
Скрипник М. І., Шайнюк І. В. [61]	Фінансові результати підприємства є головним важелем створення підприємства та його подальшого існування та розвитку.
Чернікова І. Б., Популях А. М. [71, с. 468]	Фінансовий результат як облікова категорія визначається різницею між доходами і витратами або зміною величини (приріст або зменшення) власного капіталу підприємства за певний час, створеного у процесі статутної діяльності підприємства, за винятком зміни капіталу за рахунок внесків або вилучення власниками.

Джерело: сформовано автором на основі даних [16; 30; 34;35; 43; 56; 57; 61;67; 71; 72]

Порівнюючи представлені у табл. 1.1.4 трактування, можна зауважити, що поняття «фінансового результату», за незначним винятком, трактується лише як прибуток (збиток) [16; 30; 67], як різниця між доходами та витратами підприємства [16; 35; 43; 56; 34; 72], стан підприємства та його подальшого існування та розвитку [43; 72; 61]; підсумок (результат), що визначається за допомогою абсолютних та відносних показників [43], приріст (скорочення) капіталу чи зміни ринкової вартості суб'єкта господарювання [67]. Відтак, поняття фінансового результату слід розуміти як узагальнену характеристику діяльності підприємства, у якій відображається:

- а) рівень ефективності використання залучених людських, матеріально-технічних, інформаційних, фінансових та ін. ресурсів;
- б) якість та результативність прийнятих управлінських рішень керівництвом підприємства на усіх його рівнях;
- в) рівень реалізації потенціалу підприємства щодо його економічного зростання.

Таким чином, огляд та аналіз джерел економічної літератури свідчить про неоднозначність уявлень щодо сутності фінансових результатів. Слід відмітити, що при цьому автори в своїх наукових роботах характеризують дане поняття через призму економічного, облікового, управлінського та податкового аспектів (рис. 1.1.4).

На нашу думку, недосконалість наведених тлумачень спричинена саме існуванням різних підходів до розуміння досліджуваного поняття та прив'язкою до певної галузі економіки, конкретного завдання або об'єкта бухгалтерського обліку.

Таким чином, основні компоненти фінансових результатів включають дохід, витрати та прибуток (або збиток) (рис. 1.1.5).

Отже, фінансові результати в бізнесі – це показники, які відображають фінансовий стан та результативність діяльності підприємства протягом певного періоду часу.

Позитивний фінансовий результат є головною метою діяльності підприємства на ринку та одним з ключових показників, який визначає ефективність його функціонування, виступає джерелом платежів до бюджетів усіх рівнів, а також забезпечує процес розширеного відтворення виробництва.

Рис. 1.1.4. Основні аспекти категорії «фінансові результати»
Джерело: сформовано автором на основі [37; 44; 45; 46; 47; 53]

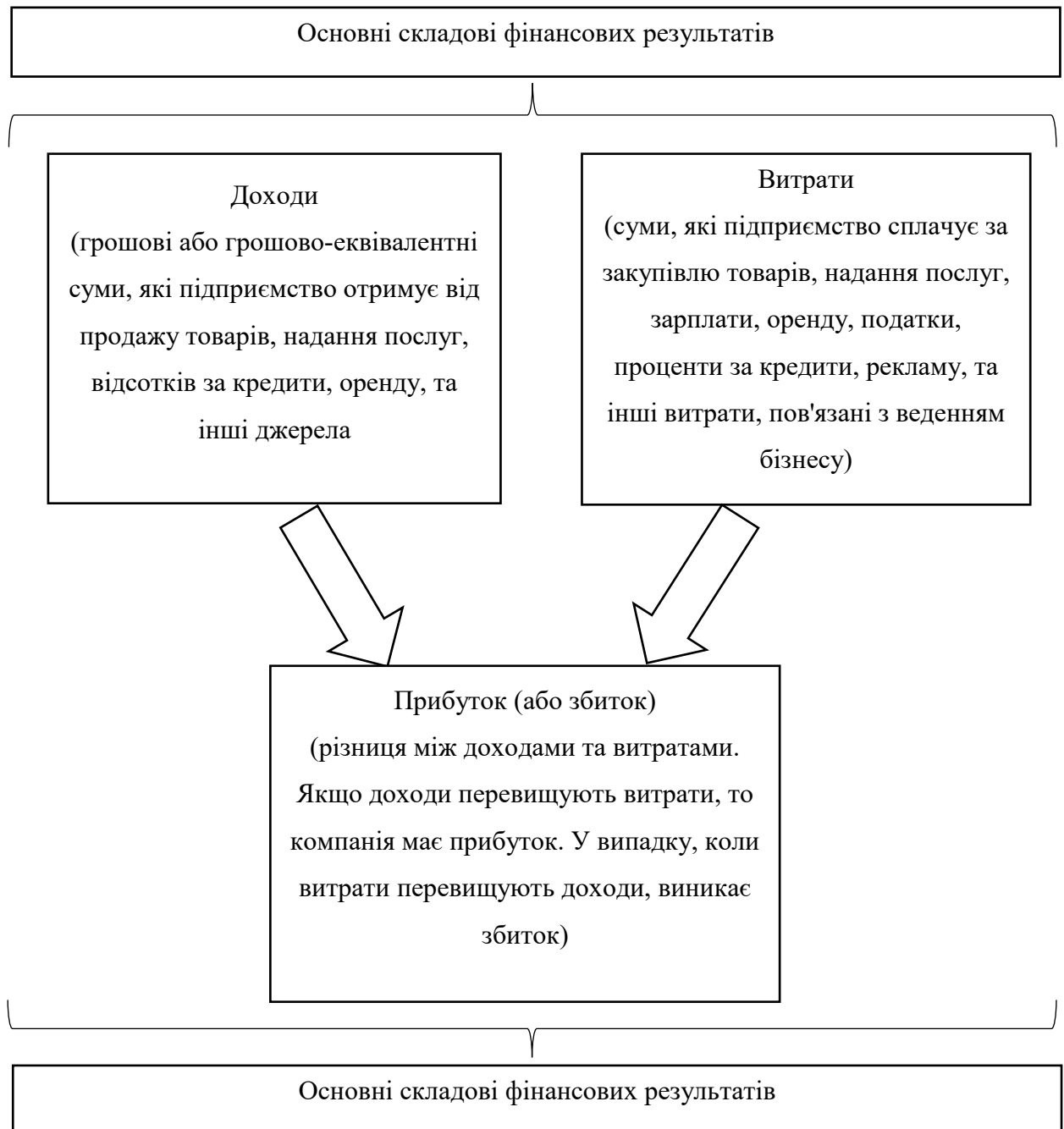

Рис. 1.1.5. Основні елементи фінансових результатів

Джерело: сформовано автором на основі [44; 45]

Фінансові результати є важливими для аналізу фінансового стану підприємства та прийняття рішень. Фінансовий звіт підприємства, такий як звіт про прибутки та збитки, дозволяє керівництву та зацікавленим сторонам оцінити те, наскільки ефективно було використано ресурси та управління фінансами, а також прогнозувати майбутні тенденції у фінансових результатах бізнесу.

1.2. Зміст, завдання та організація аналізу фінансових результатів

Економічний аналіз фінансових результатів має на меті виявити умови формування, розподілу і використання прибутку або покриття збитку та виявити вплив факторів на поліпшення результатів господарської діяльності.

Виходячи з цього, визначається зміст економічного аналізу фінансових результатів, який характеризується його об'єктами і суб'єктами.

Об'єктами економічного аналізу фінансових результатів є складові які їх формують:

- об'єкти реалізації (готова продукція, товари, роботи, послуги) в асортименті;
- витрати собівартості реалізованої продукції в розрізі об'єктів реалізації;
- доход одержаний від продажу об'єктів реалізації;
- покупці як джерело формування фінансових результатів;
- сегменти ринку де формуються фінансові результати за асортиментом об'єктів діяльності;
- структурні підрозділи як центри формування прибутків;
- структурні підрозділи як центри розподілу і використання прибутків та покриття збитків;
- фінансові результати: прибутки, збитки в розрізі асортименту продукції;
- фактори які впливають на фінансові результати за окремими об'єктами і в цілому по підприємству.

До об'єктів економічного аналізу фінансових результатів належать також показники рентабельності використання ресурсів, одержаних доходів, авансованих активів та статутного і власного капіталу.

Отже, завданнями аналізу фінансових результатів суб'єктів господарювання є:

- 1) оцінювання динаміки абсолютних показників фінансових

результатів;

- 2) оцінювання динаміки відносних показників ефективності господарювання за показником рентабельності та співвідношення витрат до доходів та доходів до витрат;
- 3) структура фінансових результатів за асортиментом об'єктів реалізації;
- 4) структура фінансових результатів за покупцями;
- 5) формування фінансових результатів за сегментами територіального характеру;
- 6) визначення величини впливу окремих факторів на фінансові результати;
- 7) визначення величини впливу факторів на рентабельність використання ресурсів, одержаних доходів, авансованих в бізнес активів, власного капіталу;
- 8) аналіз беззбитковості як бізнесу в цілому так і в розрізі об'єктів реалізації та окремих покупців;
- 9) виявлення і оцінювання можливих резервів зростання прибутку та поліпшення рентабельності.

Ефективність економічного аналізу фінансових результатів потребує підготовки, планування та відповідної організації.

При проведенні економічного аналізу фінансових результатів виділяють три етапи роботи:

1. Підготовчий етап – на якому здійснюється визначення об'єктів, завдання, розробка програми.
2. Основний етап – результативний, на якому відбувається власне економічний аналіз: збирання та обробка інформації, її систематизація, зіставлення, виявлення впливу факторів.
3. Підсумковий етап – на якому узагальнюють і оформляють результати економічного аналізу фінансових результатів, розробляють пропозиції, приймають управлінські рішення та

здійснюють за ними контроль.

Проведення економічного аналізу фінансових результатів на підприємстві повинні займатися всі зацікавлені особи до яких можливо віднести:

- ✓ власники бізнесу – які мають інтерес до зростання власного капіталу та ринкової вартості підприємства;
- ✓ управлінські служби підприємства – які мають спеціалізований і загальний характер діяльності. До спеціалізованих служб належать фахівці які здійснюють на підприємстві функції планування, обліку, фінансування, інвестиційно-інноваційної діяльності. До загальних управлінських служб які повинні приймати участь в економічному аналізі фінансових результатів відносяться технологічно-виробнича служба, фахівці з праці і оплати праці, відділу постачання, служби збуту;
- ✓ управлінський персонал структурних підрозділів – які виконують функції центрів відповідальності за витрати, доходи, формування прибутку, його розподілу і використання;
- ✓ працівники виробничих підрозділів підприємства – які зацікавлені в одержанні доходів, участі у прибутках та формуванні власного капіталу.

За результатами економічного аналізу фінансових результатів приймаються та стратегічні управлінські рішення, які дозволяють впливати на вплив факторів щодо створення фінансових результатів за окремими об'єктами діяльності бізнесу.

1.3. Методичні прийоми аналізу фінансових результатів

Найважливішим елементом економічного аналізу фінансових результатів є методичні прийоми і способи дослідження аналітичної

інформації - інструментарій аналізу.

Основні прийоми для проведення економічного аналізу фінансових результатів наведені в табл. 1.3.1.

Таблиця 1.3.1

Методичні прийоми економічного аналізу
фінансових результатів

Класифікаційні ознаки	Види
1	2
Абстрактно-логічні	Аналіз
	Синтез
	Індукція
	Дедукція
	Порівняння
	SWOT-аналіз
	Space-аналіз
	PEST-аналіз
	ABC-аналіз
	Моделювання
	PIMS-аналіз
	SNV-аналіз
	Метод «інтерв'ю»
Евристичні	Мозгового штурму
	Експертних оцінок
	Метод «Дельфі»
	Колективного блокноту
	Синектика
	Морфологічний аналіз
Описові	Середні величини
	Відносні величини
	Ряди динаміки
	Структурні та типологічні групування
	Матричний аналіз
	Матриця «Маркон»
	Матриця BCG
	Матриця SE/McKinsey
Візуалізації	Графіки, діаграми
	Аналіз в системі координат
	Гістограми
	АСФ-технології
Детерміновано-факторні	Ланцюгові підстановки
	Спосіб абсолютних різниць
	Спосіб відносних різниць
	Індексний спосіб
	Інтегральний спосіб
	Пропорційного ділення
	Пайової участі

Продовження табл. 1.3.1

1	2
Стохастично-факторні	Балансовий прийом
	Аналітичні групування
	Кореляційно-регресійний метод
	Дисперсійний аналіз
	Компонентний аналіз
	Сучасний багато мірний факторний аналіз
Оптимізації	Лінійне та не лінійне програмування
	Теорія масового обслуговування
	Теорія ігор
Моделювання	Матричного моделювання
	Структурного моделювання
	Сітьового моделювання
Прогнозування	Прийоми дисконтування
	Кластерний аналіз
	Дискримінантний аналіз
	Прогнозування нестійкості методами теорії катастроф
	Сценарний аналіз
Екстраполяції	Рухомих середніх
	Метод найменших квадратів
	Експоненційного загладжування

Джерело: узагальнено автором на основі даних [10; 12; 16; 18; 20; 26; 27; 28; 32; 33; 35; 40; 41; 43; 61; 63; 64; 69; 70]

За класифікаційними ознаками в процесі економічного аналізу фінансових результатів можуть використовуватися наступні прийоми: абстрактно-логічні; евристичні; описові; візуалізації; детерміновано-факторні; стохастично-факторні; оптимізації; моделювання; прогнозування; екстраполяції.

Найважливіші з них це прийоми які дозволяють порівняння, вивчення структури, здійснення факторного аналізу та візуалізації.

В процесі порівняння вивчаються фінансові результати в динаміці та відносно планових завдань. Безпосередньо фінансовий результат визначається шляхом порівняння доходів і витрат.

Структурні розрахунки аналізу фінансових результатів застосовуються з метою виявлення окремих об'єктів діяльності за якими відбувається формування прибутків і збитків.

Факторний аналіз фінансових результатів дозволяє виявити вплив

окремих факторів на зміни у формуванні прибутків та збитків як в динаміці, так і з плановими завданнями.

Основними факторами впливу на фінансові результати є доходи, витрати, обсяги товарної продукції та її асортимент.

Для подання інформації за результатами економічного аналізу фінансових результатів зацікавленим особам: власникам, управлінському персоналу, фахівцям спеціальних служб для прийняття управлінських рішень використовується система таблиць, графіків, діаграм та інших інструментів візуалізації.

Таким чином, якість економічного аналізу фінансових результатів залежить від повноти використання можливостей всіх прийомів аналітичного дослідження.

1.4. Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів

Організація інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів передбачає певне структурування і оброблення інформації.

Найбільш доцільно інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів представити двома групами інформації :

- нормативно-довідкова інформація, яка включає як нормативну, так і довідкову інформацію;
- фактографічна інформація, яка включає планову, облікову, звітну та позаоблікову інформацію.

В цілому, інформаційне забезпечення економічного аналізу фінансових результатів забезпечується за рахунок внутрішньої і зовнішньої інформації.

Система інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів представлена на рис. 1.4.1.

Рис. 1.4.1. Інформаційні джерела для аналізу фінансових результатів

Джерело: узагальнено автором за даними [2; 3; 10; 12; 16; 18; 20; 26; 27; 28; 32; 33; 35; 40; 41; 43; 61; 63; 64; 65; 69; 70; 73]

До внутрішньої інформації яка забезпечує економічний аналіз фінансових результатів належить: планово-бюджетна інформація; облікова інформація; інформація фінансової звітності; інформація статистичної звітності; податкова інформація; господарсько-правова інформація; управлінська інформація центрів відповідальності.

Із зовнішніх джерел для економічного аналізу фінансових результатів використовується нормативна інформація, довідкова інформація, оприлюднена інформація, статистична інформація Держкомстату України, аналітичні огляди.

При створенні інформаційної бази економічного аналізу фінансових результатів найбільш важливо використати показники бізнес-планів, аналітичної облікової інформації бухгалтерського обліку, управлінської інформації та звітності, фінансової звітності, статистичних показників та декларації з оподаткування прибутку.

Важливим джерелом інформації про фінансові результати яка доступна всім стейкхолдерам і на підставі якої можливо здійснювати аналітичні дослідження про господарську діяльність підприємств є спеціалізована форма фінансової звітності «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

В балансі підприємства міститься безпосередня інформація про нерозподілений прибуток, а також показники які формуються на основі розподілу створеного прибутку на підприємстві – статті розділу «Власний капітал».

Інформація про розподіл чистого прибутку формується у Звіті про власний капітал.

Показники Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) та їх зміст наведені в табл. 1.4.1

Таблиця 1.4.1

Характеристика показників Звіту про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід), що використовуються в процесі економічного
аналізу фінансових результатів

Показники за статтями звіту	Зміст показників
1	2
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	дохід від реалізації товарів (робіт, послуг), розрахований без урахування акцизного податку, мита, податку на додану вартість, інших непрямих податків та зборів
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартості реалізованих товарів.
Валовий прибуток (збиток)	різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
Інші операційні доходи	доходи, що отримані в результаті діяльності підприємства, крім реалізації продукції
Адміністративні витрати	загальногосподарські витрати, що включають витрати на утримання управлінського персоналу, витрати на їх відрядження, на утримання основних засобів що перебувають в загальному користуванні та інших матеріальних не обігових активів загального призначення послуги юристів та аудиторів, транспортні послуги, витрати на пошту та канцелярію, суми винагород охоронним агенціям, перераховані податки та збори.
Витрати на збут	витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів), тобто витрати на утримання підрозділів, які займаються збутом, вартість реклами, доставку продукції споживачам
Інші операційні витрати	вартість робіт, послуг сторонніх підприємств, сума податків, зборів (обов'язкових платежів), крім податків на прибуток, втрати від курсових різниць, знецінення запасів, псування цінностей, списання та уцінки активів, сума фінансових санкцій
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат

Продовження табл. 1.4.1

1	2
Дохід від участі в капіталі	дохід від фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі
Інші фінансові доходи	дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі).
Інші доходи	дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства
Фінансові витрати	витрати на відсотки, а також інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями
Втрати від участі в капіталі	збитками від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, які обліковуються методом участі в капіталі
Інші витрати	витрати, які виникають під час діяльності підприємства (крім фінансових витрат), але не пов'язані безпосередньо з виробництвом та/або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів, фінансових та інших витрат
Витрати (дохід) з податку на прибуток	загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка обчислена з облікового прибутку (збитку) і складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування

Джерело: сформовано автором на основі [44]

При формуванні інформаційної бази економічного аналізу фінансових результатів необхідно враховувати як систему показників, так і затрати на їх формування та обробку.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

В розділі 1 було розглянуто чотири питання:

- ✓ поняття фінансових результатів в бізнесі;
- ✓ зміст, завдання та організація аналізу фінансових результатів;
- ✓ методичні прийоми аналізу фінансових результатів;
- ✓ інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів.

Фінансовий результат бізнесу – це кінцевий результативний показник господарської діяльності кожного суб'єкта господарювання, який визначається прибутком або збитком.

Фінансовий результат є розрахунковим показником в процесі порівняння доходів і витрат суб'єктів господарювання.

Економічний аналіз фінансового результату бізнесу здійснюється щодо показників: валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до оподаткування та чистого прибутку.

Економічний аналіз фінансових результатів має на меті виявити умови формування, розподілу і використання прибутку або покриття збитку та виявити вплив факторів на поліпшення результатів господарської діяльності.

За класифікаційними ознаками в процесі економічного аналізу фінансових результатів можуть використовуватися наступні прийоми: абстрактно-логічні; евристичні; описові; візуалізації; детерміновано-факторні; стохастично-факторні; оптимізації; моделювання; прогнозування; екстраполяції.

В цілому, інформаційне забезпечення економічного аналізу фінансових результатів забезпечується за рахунок внутрішньої і зовнішньої інформації.

До внутрішньої інформації яка забезпечує економічний аналіз фінансових результатів належить: планово-бюджетна інформація; облікова інформація; інформація фінансової звітності; інформація статистичної звітності; податкова інформація; господарсько-правова інформація; управлінська інформація центрів відповідальності.

Із зовнішніх джерел для економічного аналізу фінансових результатів використовується нормативна інформація, довідкова інформація, оприлюднена інформація, статистична інформація Держкомстату України, аналітичні огляди.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ «Житомирський маслозавод»

Акціонерне товариство «Житомирський маслозавод» функціонує в складі групи де безпосередньо господарюють АТ «Житомирський маслозавод» та Товариство з обмеженою відповідальністю „Торгова фірма «Рудь» як дистриб'ютор морозива та товарів для перепродажу.

Історія акціонерного товариство «Житомирський маслозавод» наступна:

- 1) засноване в 1995 році шляхом реорганізації орендного підприємства у відкрите акціонерне товариство;
- 2) у вересні 2010 року підприємство було зареєстровано як публічне акціонерне товариство;
- 3) у 2018 році під своєю поточною назвою - акціонерне товариство «Житомирський маслозавод».

Основною діяльністю АТ «Житомирський маслозавод» є:

- виробництво та оптова торгівля морозивом, маслом та іншими молочними виробами;
- дистрибуція заморожених овочів та фруктів.

Середньооблікова кількість працівників АТ «Житомирський маслозавод» в 2022 році становила 1093 особи, а в 2023 році - 1077 осіб.

За господарською діяльністю АТ «Житомирський маслозавод» є визнаним лідером ринку морозива та заморожених продуктів в Україні. Команда висококваліфікованих фахівців створила на АТ «Житомирський

маслозавод» міцні партнерські зв'язки, застосовує новітні технології, які сприяють утриманню лідерських позицій.

Стратегія довгострокового розвитку АТ "Житомирський маслозавод" орієнтована на:

- ✓ проходження певних стадій життєвого циклу продукції підприємства;
- ✓ передбачення планового оновлення асортименту;
- ✓ раціональний розподіл ресурсів підприємства;
- ✓ інноваційну розробку і подальше виведення на ринок нових товарів;
- ✓ маркетингову підтримку реалізації існуючого асортименту;
- ✓ своєчасне виведення з асортименту товарних позицій.

В сучасних умовах російської агресії продукція АТ "Житомирський маслозавод" продовжує користуватися широким попитом на ринку України, а також за її межами в багатьох країнах.

Загальний аналіз господарської діяльності АТ "Житомирський маслозавод" свідчить що бізнес підприємства:

- продовжує збільшувати обсяги реалізації продукції;
- вдосконалює роботу дистрибуційної мережі;
- збільшує кількість холодильного обладнання;
- розширює присутність в торгових мережах;
- активно здійснює комплекс маркетингових заходів і виведення на ринок актуальних асортиментних позицій.

Крім господарської діяльності АТ "Житомирський маслозавод" бере активну участь:

- у розвитку соціальної інфраструктури;
- в численних благодійних проектах;
- у здійсненні соціальних заходів для дітей та дорослих.

За організаційною структурою управління АТ "Житомирський маслозавод" складається із системи окремих структурних підрозділів,

створення яких спрямоване насамперед на розподіл між окремими підрозділами підприємства повноважень і відповідальності.

АТ "Житомирський маслозавод" характеризується наступними основними відомостями:

1. Основні види діяльності із зазначенням найменування виду діяльності та коду за КВЕД – 10.52 - Виробництво морозива 46.38 - Оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними і молюсками 10.51 - Перероблення молока, виробництво масла та сиру;

2. Банки, що обслуговують товариство:

1) найменування банку (філії, відділення банку), який обслуговує емітента за поточним рахунком у національній валюті АТ "Райффайзен банк", МФО 380805;

2) IBAN UA303808050000000026002627809;

3) поточний рахунок UA303808050000000026002627809;

4) найменування банку (філії, відділення банку), який обслуговує емітента за поточним рахунком у іноземній валюті АТ "Райффайзен банк", МФО 380805;

5) IBAN UA513808050000000026009627921;

6) поточний рахунок UA513808050000000026009627921.

3. Статутний капітал - 1393250 грн.

Органами управління АТ «Житомирський маслозавод» виступають:

1. Загальні збори акціонерів.

2. Наглядова рада - Голова Наглядової ради та два члени наглядової ради.

3. Правління - Голова Правління, Перший заступник голови Правління, Заступник голови Правління та чотири членів Правління.

Господарська діяльність АТ «Житомирський маслозавод» характеризується дуже різноманітний асортиментом продукції (рис. 2.1.1).

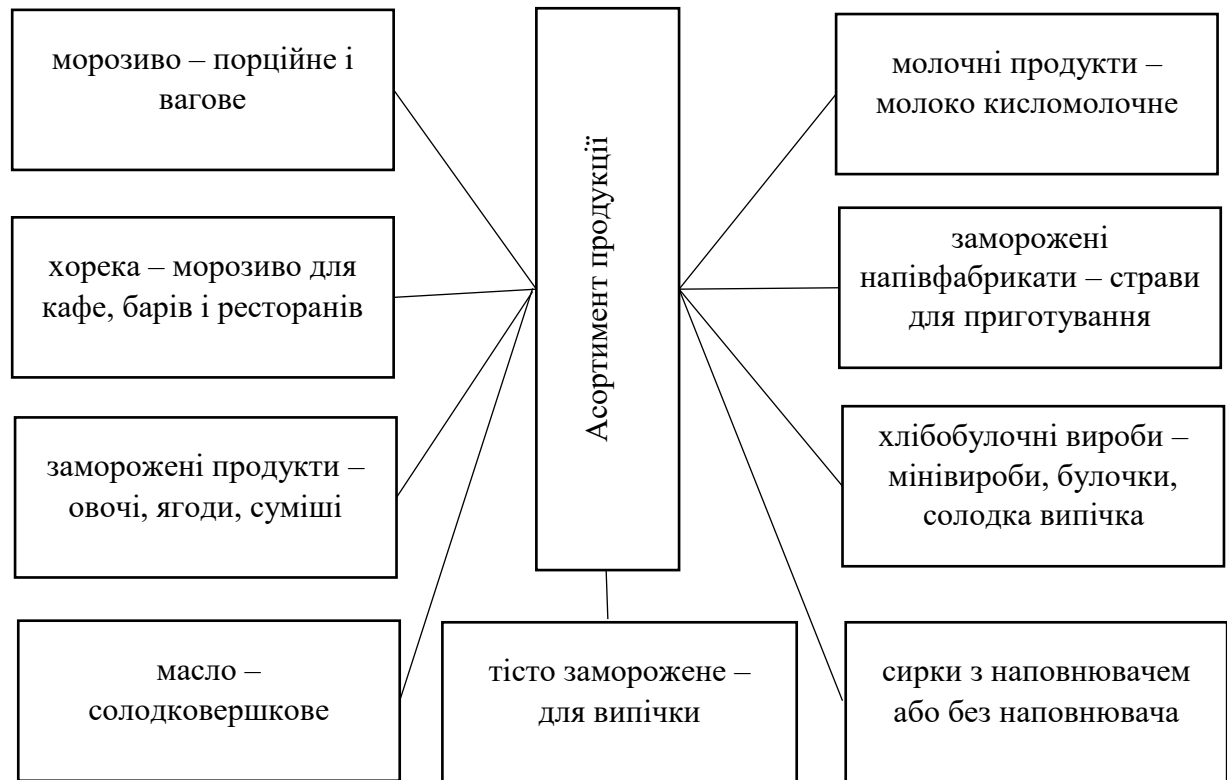

Рис. 2.1.1. Асортимент продукції АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: сформовано за даними [47].

АТ «Житомирський маслозавод» здійснює господарську діяльність з врахуванням дії значних факторів ризику:

- 1) наявність проблем сезонності у сировині і збуті продукції;
- 2) в умовах необхідності залучати кредитні ресурси;
- 3) дефіцит трудових ресурсів, особливо в літній період роботи;
- 4) формування постачальників якісної молочної сировини;
- 5) непередбачені політичні та законодавчі дії в системі оподаткування та розвитку аграрного сектора економіки;
- 6) залежність від сільськогосподарського бізнесу в тваринництві;
- 7) військові дії російського агресора як в сфері забезпечення матеріально-технічних ресурсів, так і щодо впливу на виробників сировини.

Головною метою АТ «Житомирський маслозавод» є:

- виготовлення широкого асортименту продукції для забезпечення харчування населення;
- постійне задоволення найвибагливіших смаків споживачів;
- удосконалення процесів, використання методів, досвіду, матеріалів і продукції, що не спричиняють забруднення навколишнього середовища;
- постійне зростання показників якості виробництва продукції та екологічного стану довкілля.

Стратегія АТ «Житомирський маслозавод» направлена на зростання обсягів реалізації продукції у натуральному вимірі, чистого доходу, додатної вартості та в її складі фонду оплати праці з нарахуваннями.

АТ «Житомирський маслозавод» характеризується показниками господарської діяльності, які наведені в рисунках 2.1.2 – 2.1.9 і таблицях 2.1.1 – 2.1.4.

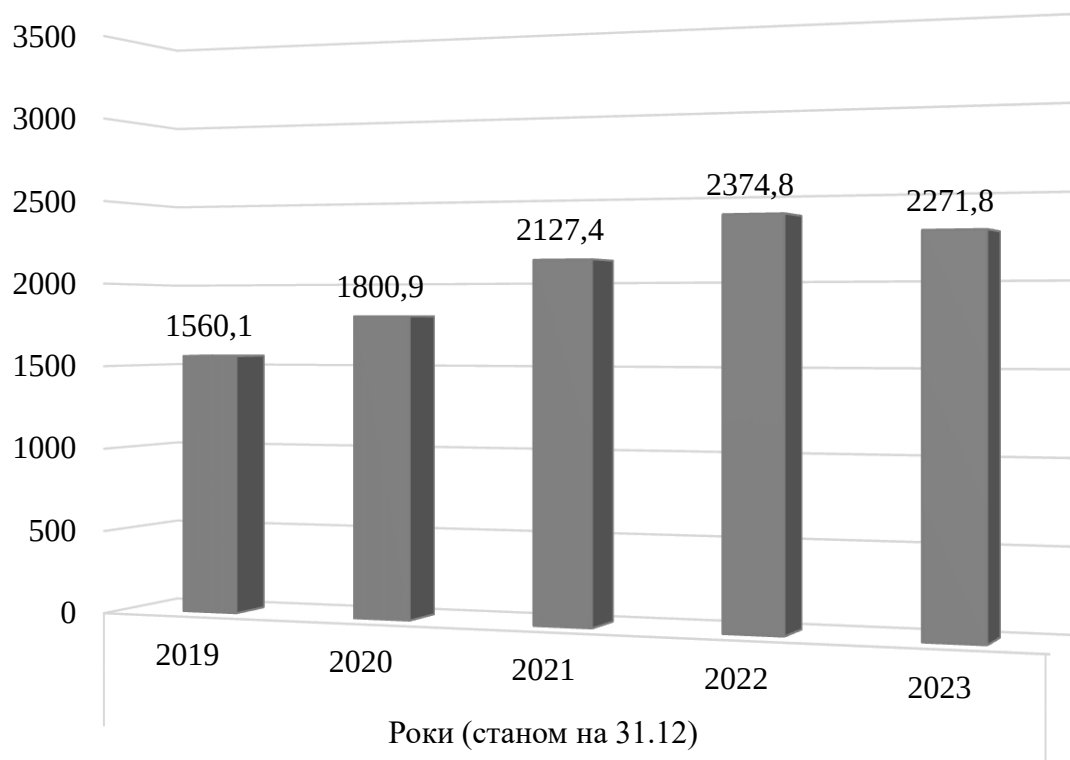

Рис. 2.1.2. Динаміка формування активів АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: розраховано за даними [47].

Таблиця 2.1.1

Структура активів та їх джерел в АТ «Житомирський маслозавод»

%

Показники	Роки (станом на 31.12.)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Активи					
Необоротні	65,8	62,0	53,8	45,2	45,6
Оборотні	34,2	38,0	46,2	54,8	54,4
Разом	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Джерела активів					
Власний капітал	73,8	71,9	63,9	67,4	86,4
Зобов'язання	26,2	28,1	36,1	32,6	13,6
Разом	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: розраховано за даними [47].

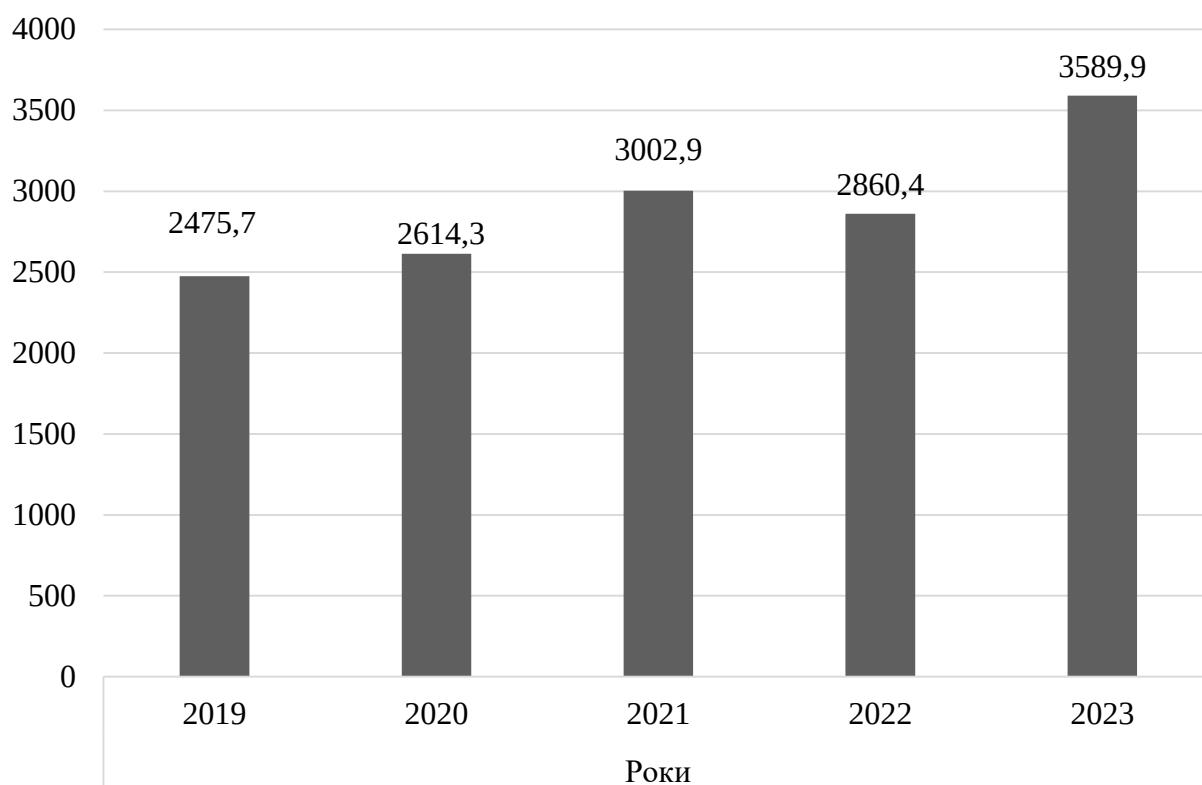

Рис. 2.1.3. Динаміка формування доходів в АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: розраховано за даними [47].

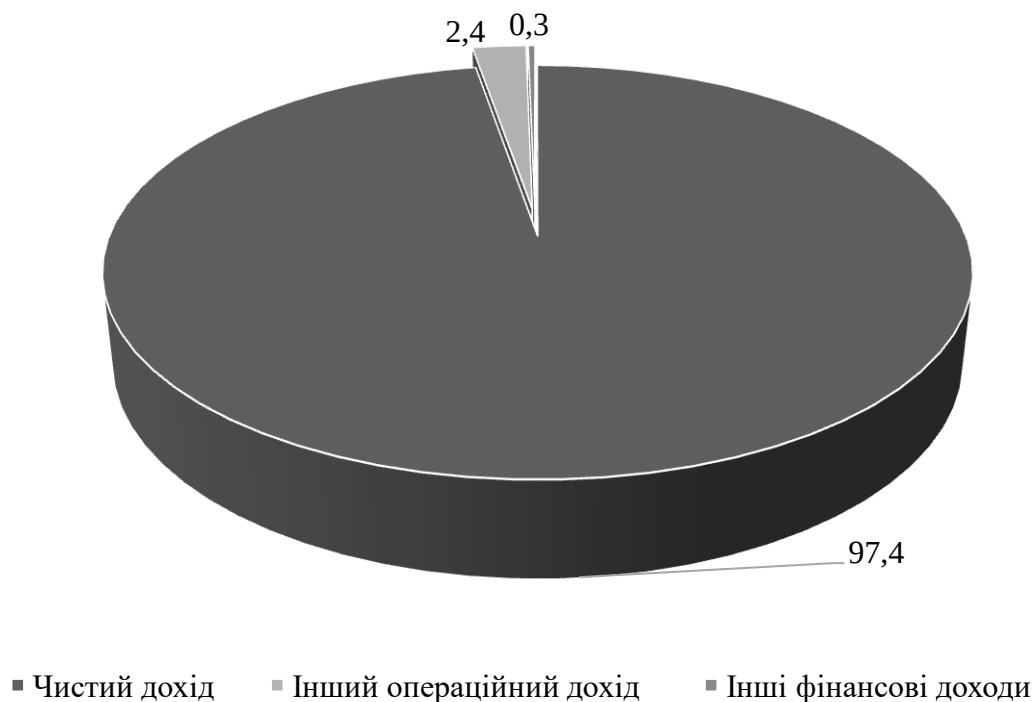

Рис. 2.1.4. Структура доходів в АТ «Житомирський маслозавод»
за 2022 рік, %

Джерело: розраховано за даними [47].

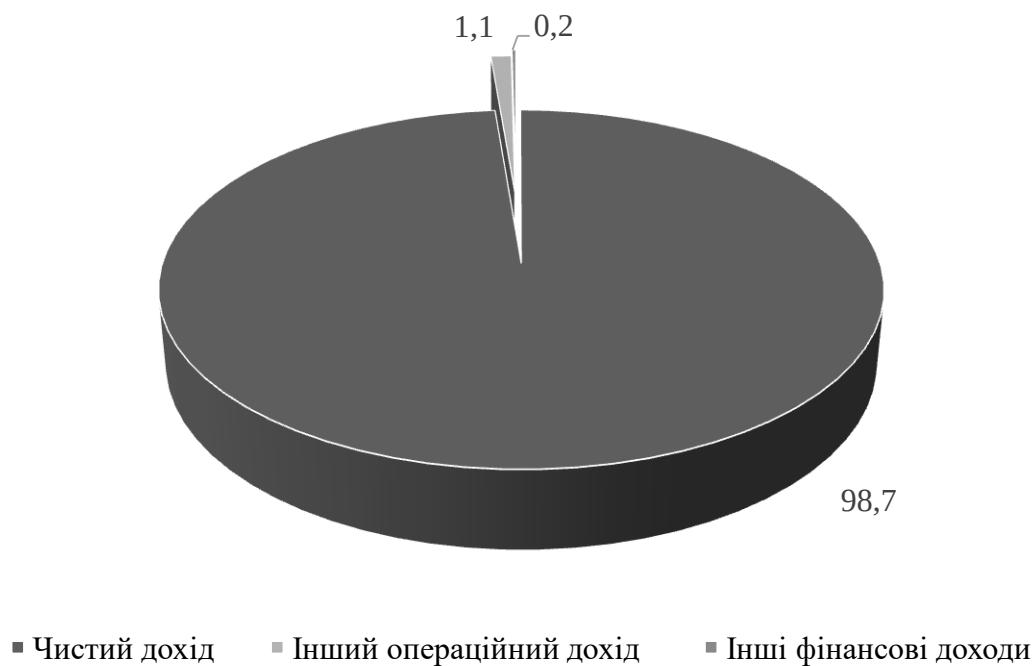

Рис. 2.1.5. Структура доходів в АТ «Житомирський маслозавод»
за 2023 рік, %

Джерело: розраховано за даними [47].

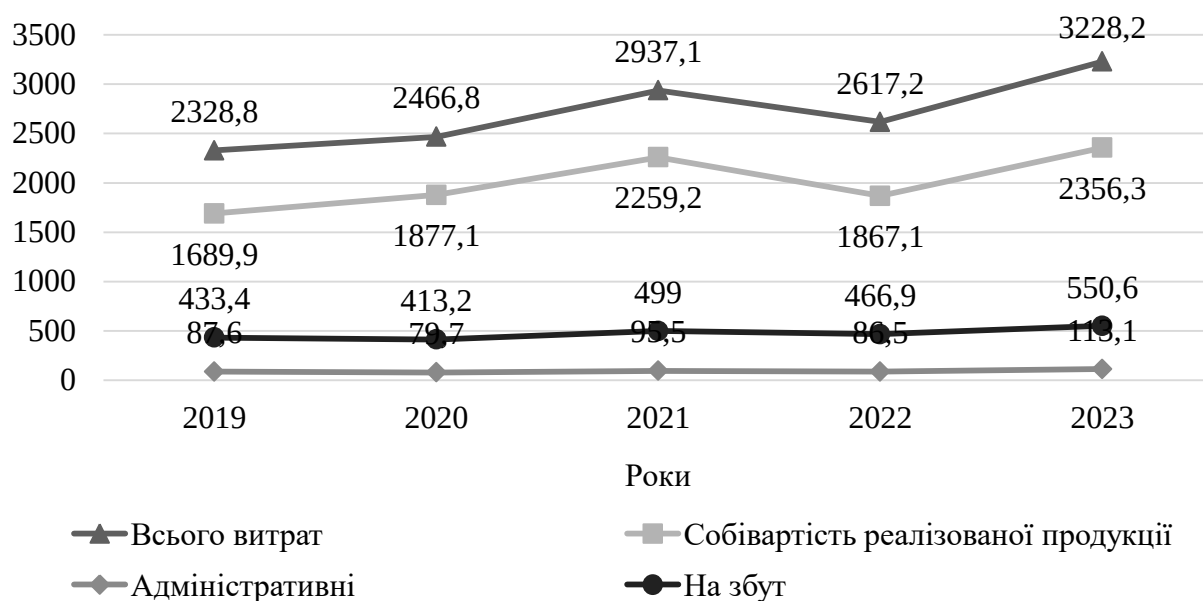

Рис. 2.1.6. Динаміка формування витрат в АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: розраховано за даними [47].

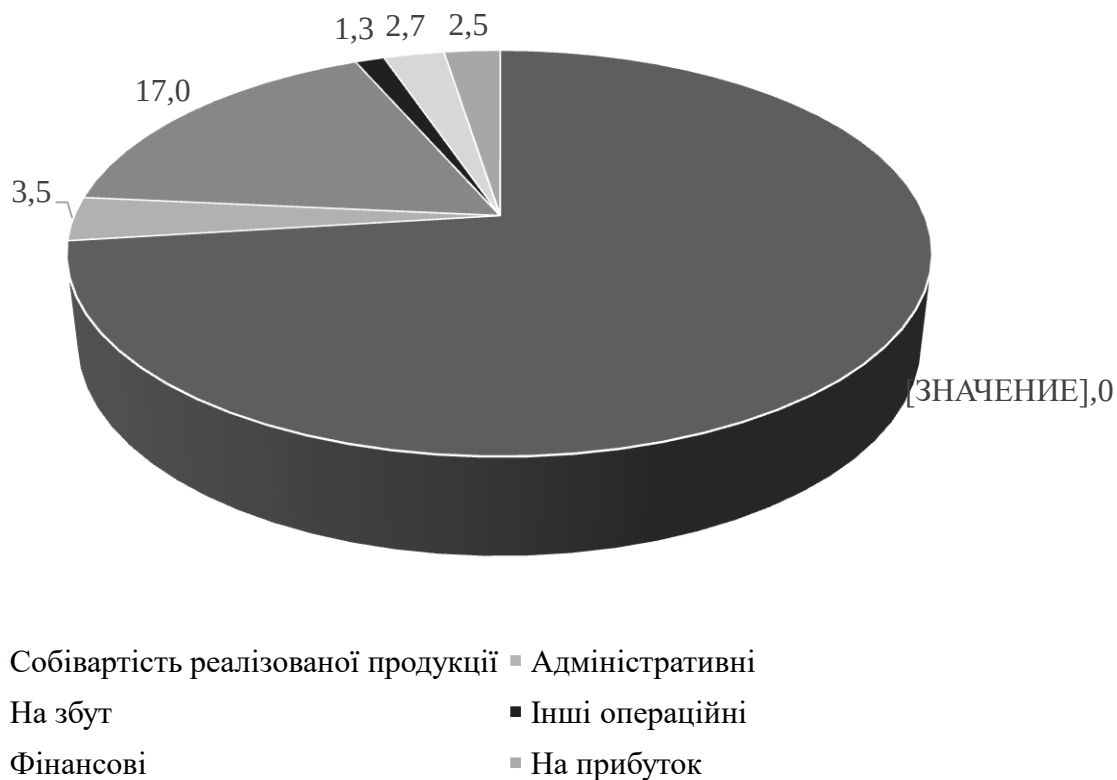

Рис. 2.1.7. Структура формування витрат в АТ «Житомирський маслозавод», %

Джерело: розраховано за даними [47].

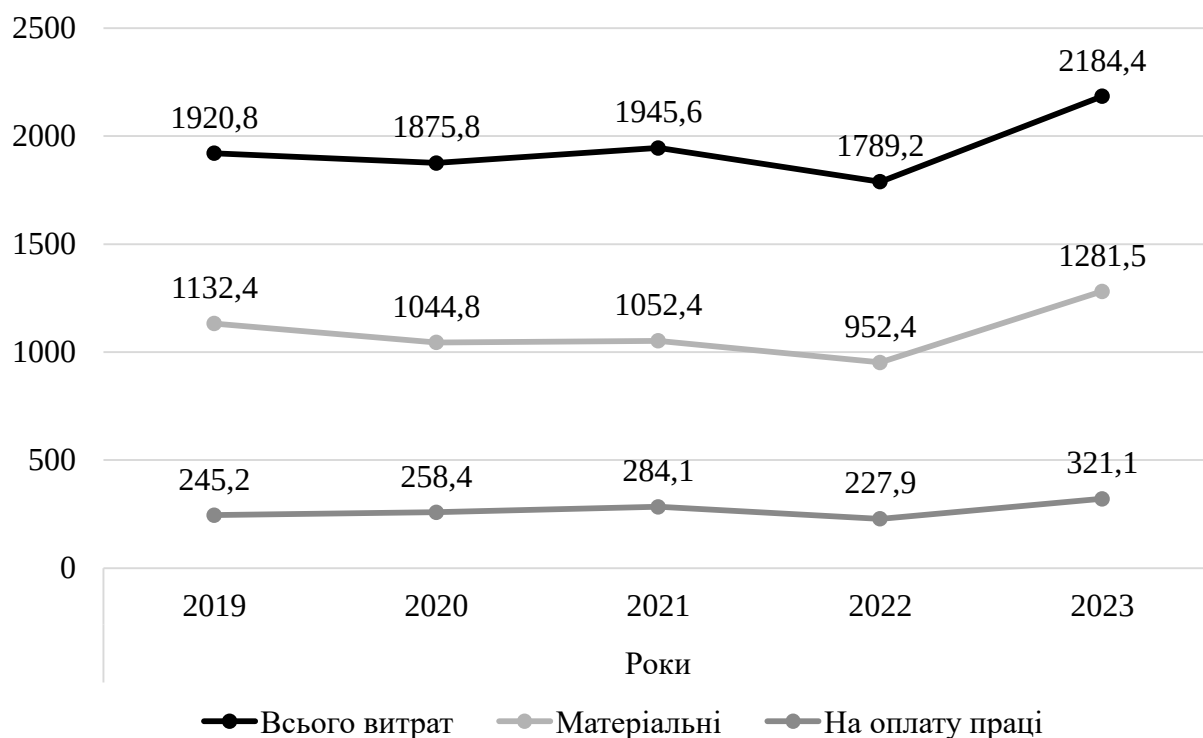

Рис. 2.1.8. Динаміка формування операційних витрат в АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: розраховано за даними [47].

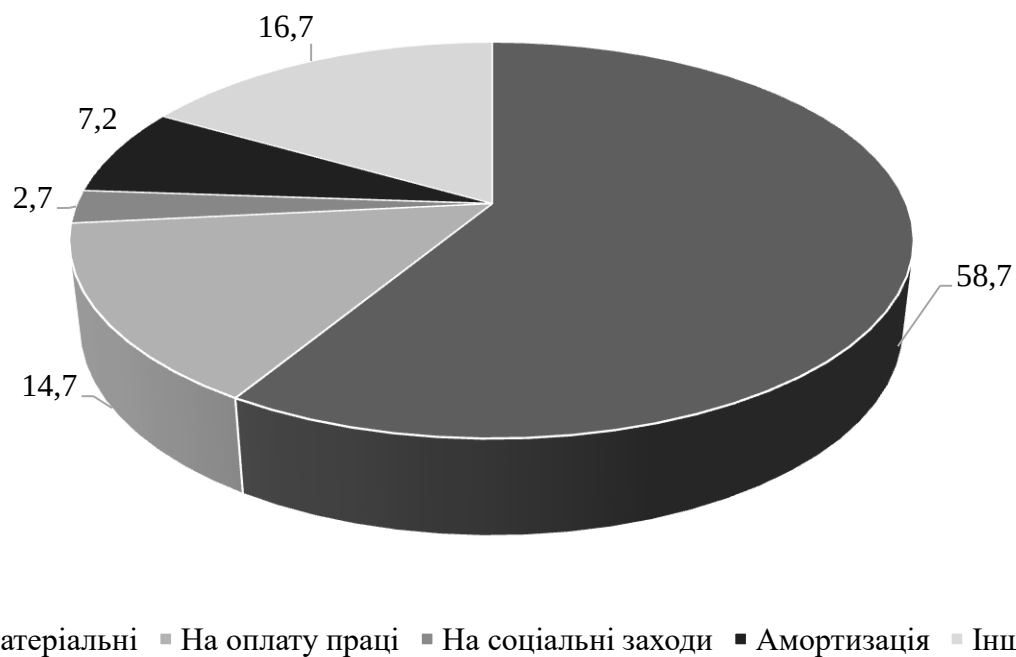

Рис. 2.1.9. Структура формування витрат в АТ «Житомирський маслозавод» у 2023 році, %

Джерело: розраховано за даними [47].

Таблиця 2.1.2

Загальногосподарські та адміністративні витрати АТ «Житомирський
маслозавод»

млн грн

Показники	Роки		Відхилення, +,-
	2022	2023	
Витрати на оплату праці	55,0	70,9	15,9
Амортизаційні витрати	8,8	10,9	2,1
Оренда та комунальні послуги	4,6	4,0	-0,7
Професійні послуги	2,3	5,5	3,3
Витрати на охорону	3,4	4,1	0,7
Податки та збори	1,8	1,9	0,1
Витрати на утримання автомобілів та паливно-мастильні матеріали	2,4	2,6	0,2
Банківське обслуговування	3,3	6,3	2,9
Ремонтні роботи	1,2	2,5	1,3
Витрати пов'язані зі страхуванням	1,2	873,0	871,8
Матеріали використані в операційній діяльності	706,0	763,0	57,0
Інші витрати	1,6	2,9	1,2
Всього	86,5	113,1	26,7

Джерело: розраховано за даними [47].

Проведений аналіз господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» свідчить, що основна частка потенціалу підприємства формується за рахунок активів. На протязі останніх п'яти років активи підприємства збільшилися на 711,7 млн грн

Серед активів у 2023 році необоротні займали 45,6 %, а оборотні 54,4 %. Така структура дещо змінилась в порівнянні з 2019 роком, де в загальній сумі переважали необоротні активи.

Таблиця 2.1.3

Характеристика витрат на збут АТ «Житомирський маслозавод»

млн грн

Показники	Роки		Відхилення, +,-
	2022	2023	
Витрати на оплату праці	117,4	157,8	40,4
Транспортні витрати	115,0	118,4	3,4
Амортизаційні витрати	84,7	74,7	-10,1
Оренда та комунальні послуги	73,2	91,1	17,8
Витрати на маркетинг та рекламу	18,3	33,3	15,0
Матеріали використані в операційній діяльності	30,4	30,9	0,5
Ремонтні роботи	6,0	12,5	6,5
Інші витрати	21,8	31,9	10,1
Всього	466,9	550,6	83,6

Джерело: розраховано за даними [47].

Таблиця 2.1.4

Фінансові результати АТ «Житомирський маслозавод»

млн грн

Показники	Роки		Відхилення	
	2019	2023	-,+	%
Валовий прибуток	777,6	1186,4	408,8	52,6
Прибуток від операційної діяльності	246	519,9	273,9	111,3
Прибуток до оподаткування	181,4	443,1	261,7	144,3
Чистий прибуток	148,1	361,7	213,6	144,2

Джерело: розраховано за даними [47].

Щодо джерел формування активів, то на 86,4 % вони формуються в АТ «Житомирський маслозавод» за рахунок власного капіталу, що є основою стійкого фінансового стану і забезпечення кредитоспроможності. Лише 13,6 % активів АТ «Житомирський маслозавод» формує за рахунок залучених джерел – кредиторської заборгованості.

АТ «Житомирський маслозавод» має стійку динаміку зростання обсягів господарської діяльності і реалізації продукції.

Проте, на роботу підприємства у 2022 році негативний вплив мала розпочата росією військова агресія проти України. У 2022 році відбувся спад доходів АТ «Житомирський маслозавод» з 3002,9 млн грн у 2021 році до 2860,4 млн грн.

Господарська діяльність бізнесу АТ «Житомирський маслозавод» у 2023 році адаптувалась до викликів військового стану в Україні, що дозволило збільшити чистий дохід до 3589,9 млн грн , або на 729,5 млн грн в порівнянні з 2022 роком

Доходи АТ «Житомирський маслозавод» у 2022 році в основному формуються за рахунок операційної діяльності, а 97,4 % від основної діяльності пов'язаної з виробництвом продукції.

У 2023 році рівень операційної діяльності у формуванні чистого доходу збільшився до 98,7 %

В господарській діяльності АТ «Житомирський маслозавод» відбувається значне використання ресурсів, які формують витрати.

У 2023 році АТ «Житомирський маслозавод» використало ресурсів на суму 3228,2 млн грн , що в порівнянні з 2019 роком більше на 899,4 млн грн.

В структурі витрат найбільшу частку займають витрати пов'язані із виробництвом продукції – 73,0 %.

Адміністративні витрати складають 3,5 %, а витрати пов'язані із збутовою діяльністю займають 17,0 %.

Для виробництва продукції важливу роль відіграють операційні витрати, які дозволяють створювати об'єкти діяльності АТ «Житомирський

маслозавод» в асортименті.

У 2023 році на здійснення операційної діяльності витрати становили 2184,4 млн грн і зросли у зв'язку з нарощування обсягів діяльності підприємства.

В структурі операційних витрат господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» найбільшу питому вагу мають матеріальні витрати та прирівняні до них витрати, які формуються за рахунок сировини – молока придбаного в сільськогосподарських товаровиробників.

Витрати на оплату праці на маслозаводі займають частку 14,7 %, а амортизація – 7,2 %.

Важливу роль у господарській діяльності АТ «Житомирський маслозавод» відіграє управлінський персонал на утримання якого підприємство у 2023 році витратило 113, 1 млн грн , або в порівнянні з 2022 роком більше на 26,7 млн грн.

Продукція АТ «Житомирський маслозавод» потребує значних витрат на збут як щодо необхідності здійснення процесу реалізації оптового і роздрібного характеру.

У 2023 році витрати на збут становили 550, 6 млн грн, що на 83,6 млн грн більше ніж у 2022 році.

В структурі витрат на збут найбільшу питому вагу займають оплата праці, транспортні витрати пов'язані з реалізацією за рахунок підприємства.

Важливу роль у витратах на збут відіграють витрати на маркетингову діяльність і рекламу на які у 2023 році підприємство витратило 33,3 млн грн , що майже у 2 рази більше ніж у 2022 році.

Показники які характеризують господарську діяльність щодо обсягів виробництва, реалізації і використаних ресурсів свідчать про значну економічну ефективність бізнесу в АТ «Житомирський маслозавод».

Характеристика основних видів прибутку які формуються на АТ «Житомирський маслозавод» свідчить про значні обсяги створеного у 2023 році валового прибутку – 1186,4 млн грн, прибутку від операційної

діяльності - 519,9 млн грн, прибутку до оподаткування - 443,1 млн грн, чистого прибутку - 361,7 млн грн.

Чистий прибуток АТ «Житомирський маслозавод» у 2023 році в порівнянні з 2019 роком зріс на 213,6 млн грн, або біля 1,5 рази.

Таким чином, АТ «Житомирський маслозавод» має достатній фінансовий стан і розвиток в динаміці. Окремими резервами господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» можуть бути як поліпшення ефективності використання окремих ресурсів в розрахунку на одиницю доходів, а також збільшення доходів за рахунок зменшення товарних запасів і більш якісного управління дебіторською заборгованістю.

2.2. Аналіз формування фінансових результатів

Основним показником ефективності господарської діяльності будь-якого бізнесу і, зокрема, діяльності АТ «Житомирський маслозавод» є створені фінансові результати.

В процесі аналізу створення фінансових результатів, тобто їх формування вивчають механізм формування системи показників за якими розраховуються результативні показники діяльності підприємства.

При цьому, завданнями аналізу формування фінансових результатів є:

- діагностика виконання планових завдань формування фінансових результатів за об'єктами діяльності, структурними підрозділами і підприємством в цілому;
- оцінювання формування фінансових результатів за об'єктами діяльності в розрізі асортименту реалізованих товарів, готової продукції, робіт, послуг, матеріальних цінностей;
- моніторинг відносин підприємства з окремими покупцями за показниками формування фінансових результатів;
- аналіз загального показника фінансового результату за структурними

підрозділами та в цілому по підприємству;

- вивчення механізму формування фінансового результату;
- аналіз формування показників валового фінансового результату, операційного, до оподаткування та чистого фінансового результату;
- здійснення факторного аналізу формування фінансового результату;
- розробка пропозицій щодо поліпшення показників фінансових результатів;
- прийняття управлінських рішень щодо напрямів збільшення фінансових результатів.

Для проведення аналізу фінансових результатів доцільно використовувати наступні методи дослідження:

- 1) вивчення динаміки формування фінансових результатів в розрізі об'єктів діяльності, покупців і в цілому по підприємству;
- 2) оцінювання структури формування елементів які впливають на фінансові результати;
- 3) факторний аналіз фінансових результатів;
- 4) моделювання рівня беззбитковості господарювання за окремими об'єктами господарювання і підприємству в цілому.

Аналіз формування фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» представлений в таблицях та рисунках:

- розрахунок валового прибутку та оцінка ефективності його формування (табл. 2.2.1);
- оцінка стану формування фінансових результатів (табл. 2.2.2);
- динаміка формування валового прибутку підприємства (рис. 2.2.1.);
- динаміка формування фінансових результатів від операційної діяльності (рис. 2.2.2);
- динаміка формування фінансових результатів до оподаткування (рис. 2.2.3);
- динаміка формування чистого прибутку (рис. 2.2.4);

- динаміка формування нерозподіленого прибутку (рис. 2.2.5);
- динаміка темпів зростання формування фінансових результатів (табл. 2.2.3)
- динаміка темпів зростання фінансових результатів за базовим розвитком (рис. 2.2.6);
- динаміка темпів зростання фінансових результатів за ланцюговим розвитком (рис. 2.2.7);
- формування прибутку до оподаткування (табл. 2.2.4).

Таблиця 2.2.1

Розрахунок валового прибутку та оцінка ефективності його формування в
АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), млн. грн.	2089,2	2444,4	2466,6	2603,2	2992,0	2785,3	3542,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), млн. грн.	1479,5	1700,0	1689,9	1877,1	2259,2	1867,1	2356,3
Валовий прибуток, млн. грн.	609,7	744,4	776,7	726,1	732,8	918,2	1186,4
Прибутковість чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), коп	29,2	30,5	31,5	27,9	24,5	33,0	33,5
Прибутковість собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), коп	41,2	43,8	46,0	38,7	32,4	49,2	50,4

Джерело: розраховано за даними [47].

Таблиця 2.2.2

Оцінка стану формування фінансових результатів в
АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки			Відхилення 2023 р. до 2017 р.	
	2017	2020	2023	+,-	%
Валовий прибуток	609,7	726,1	1186,4	576,7	94,6
Прибуток від операційної діяльності	198,1	226,7	519,9	321,8	162,4
Прибуток до оподаткування	153,1	181,1	443,1	290,0	189,4
Чистий прибуток	124,9	147,6	361,7	236,8	189,6

Джерело: розраховано за даними [47].

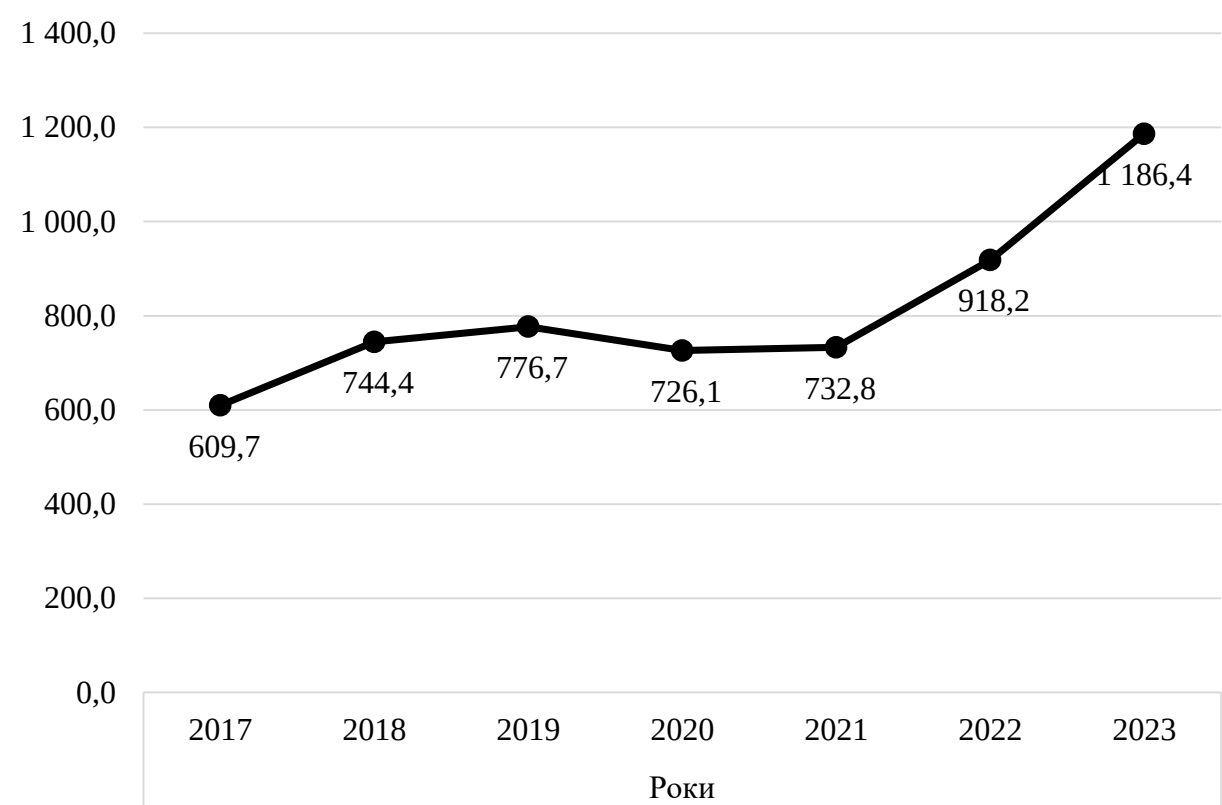

Рис. 2.2.1. Динаміка формування валового прибутку в АТ «Житомирський
маслозавод», млн грн

Джерело: побудовано за даними [47].

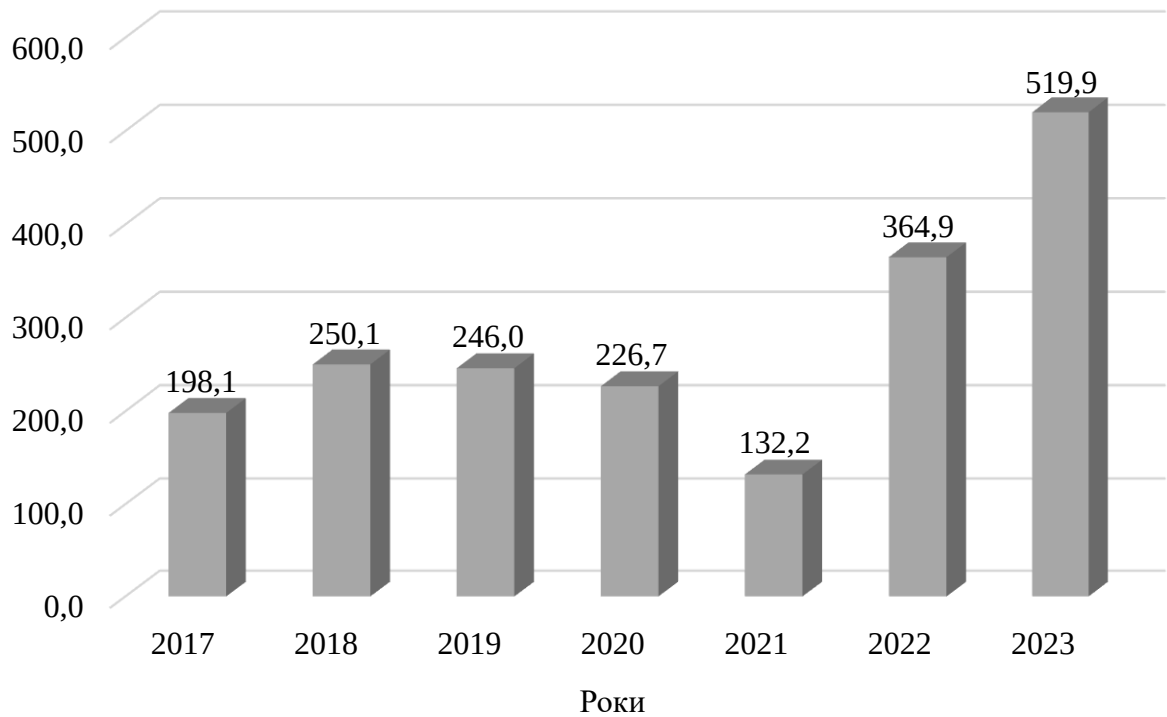

Рис. 2.2.2. Динаміка формування фінансових результатів від операційної діяльності в АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: побудовано за даними [47].

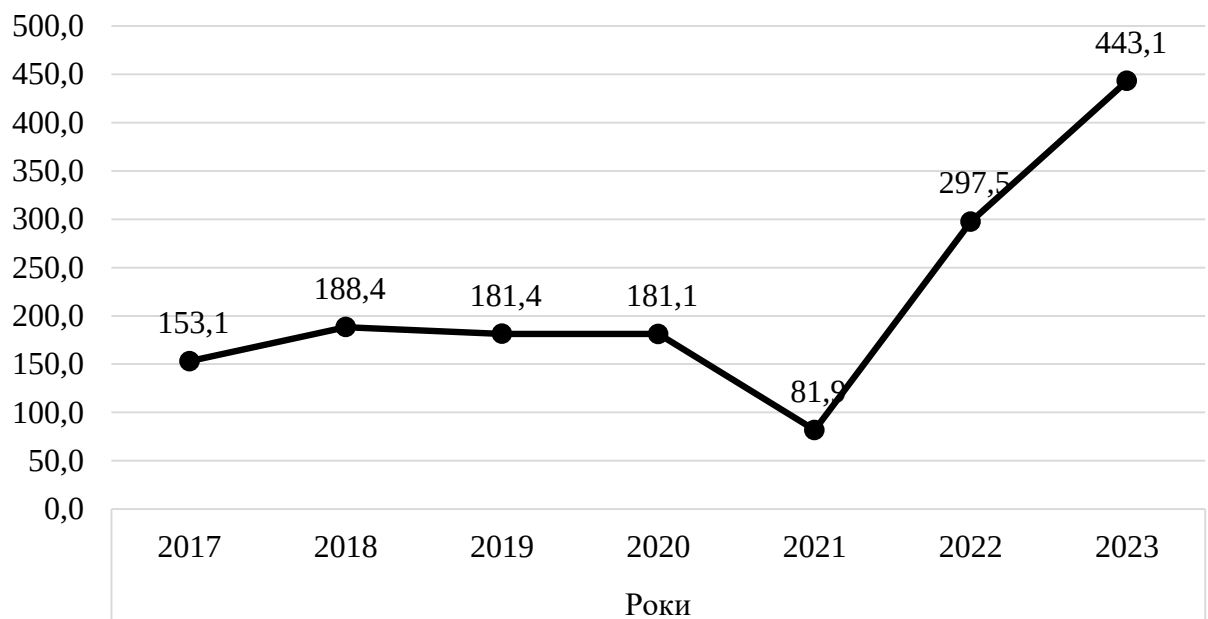

Рис. 2.2.3. Динаміка формування фінансових результатів до оподаткування в АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: побудовано за даними [47].

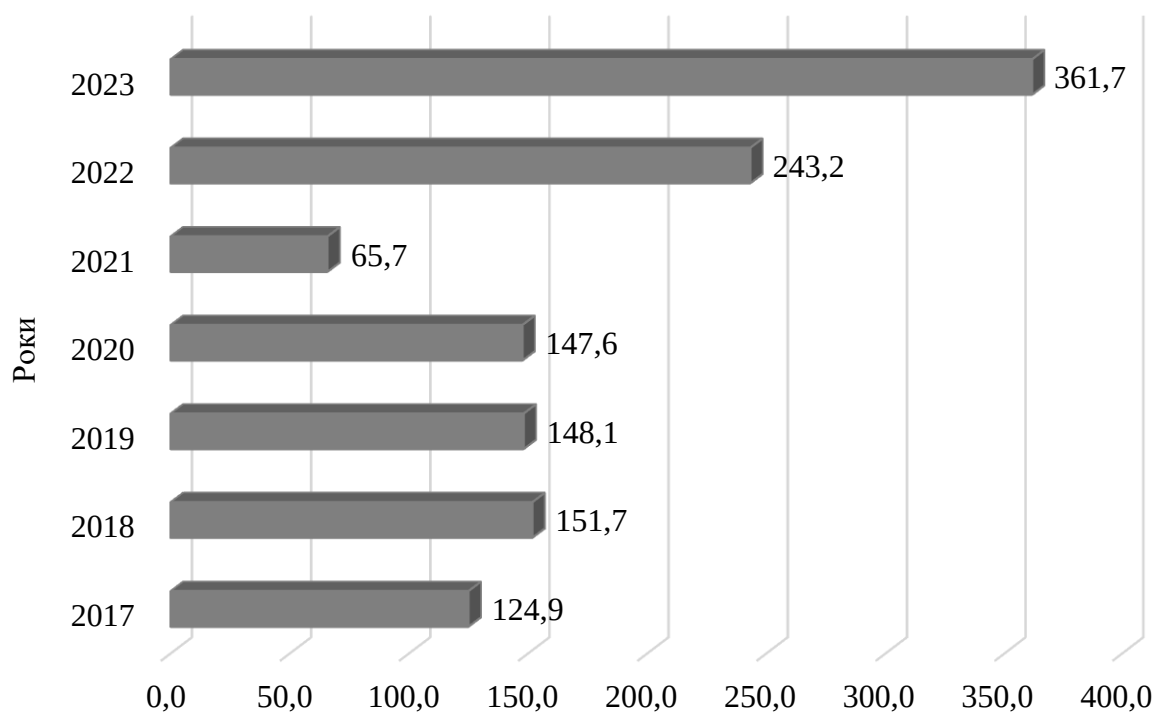

Рис. 2.2.4. Динаміка формування чистого прибутку в АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: побудовано за даними [47].

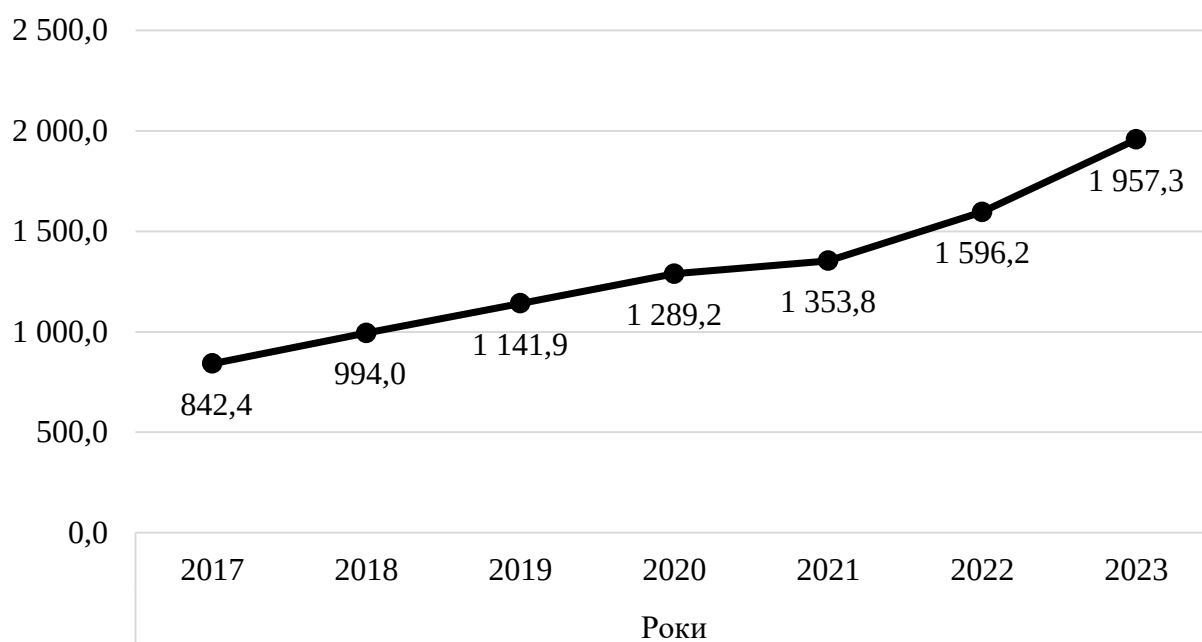

Рис. 2.2.5. Динаміка формування нерозподіленого прибутку в АТ «Житомирський маслозавод», млн грн

Джерело: побудовано за даними [47].

Таблиця 2.2.3

Динаміка темпів зростання формування фінансових результатів
АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Валовий прибуток							
Базисний розвиток	1,00	1,22	1,28	1,19	1,20	1,51	1,95
Ланцюговий розвиток	1,05	1,22	1,04	0,93	1,01	1,25	1,29
Прибуток від операційної діяльності							
Базисний розвиток	1,00	1,26	1,24	1,14	0,67	1,84	2,62
Ланцюговий розвиток	1,05	1,26	0,98	0,92	0,58	2,76	1,42
Створений прибуток до оподаткування							
Базисний розвиток	1,00	1,23	1,19	1,18	0,53	1,94	2,89
Ланцюговий розвиток	1,05	1,23	0,96	1,00	0,45	3,63	1,49
Базисний розвиток	1,00	1,21	1,19	1,18	0,53	1,95	2,90
Ланцюговий розвиток	1,05	1,21	0,98	1,00	0,45	3,70	1,49

Джерело: розраховано за даними [47].

В процесі господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» відбувається формування декілька видів прибутку: валовий, операційний, до оподаткування, чистий прибуток.

Насамперед, у процесі економічного аналізу фінансових результатів здійснимо дослідження механізму формування валового прибутку, який формується структурними підрозділами підприємства як різниця між одержаними доходами за реалізовану продукцію і виробничою собівартістю, яка розраховується на рівні структурних підрозділів.

Як видно з табл. 2.2.1, у 2023 році АТ «Житомирський маслозавод» одержав 1186,4 млн грн валового прибутку.

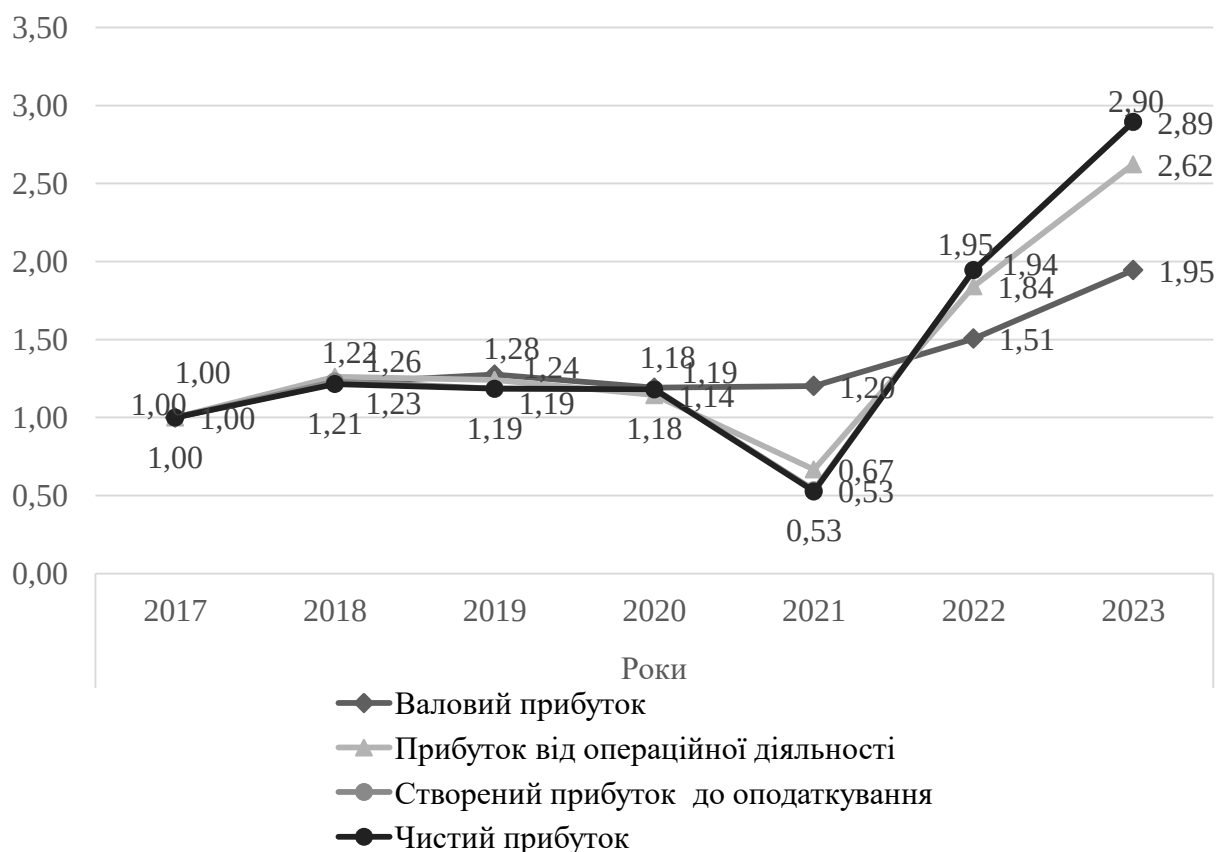

Рис. 2.2.6. Динаміка темпів зростання фінансових результатів за базовим розвитком в АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

Рис. 2.2.7. Динаміка темпів зростання фінансових результатів за ланцюговим розвитком в АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

Таблиця 2.2.4

Формування прибутку до оподаткування в АТ «Житомирський
маслозавод», тис.грн.

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Прибуток від операційної діяльності	198145	250063	245990	226688	132194	364886	519933
Фінансовий результат від інших фінансових операцій	-45046	-61698	-64541	-46718	-50617	-67200	-77565
Фінансовий результат від інших операцій	-24	41	-22	1170	304	-171	735
Прибуток до оподаткування	153075	188406	181427	181140	81881	297515	443103

Джерело: розраховано за даними [47].

Такий рівень прибутку дозволив одержати валову рентабельність щодо виробничої собівартості на рівні 50,4 % або 50,4 коп на кожну 1 грн використаних ресурсів які формують виробничу собівартість.

По відношенню до чистого доходу валова рентабельність становила 33,5 % або 33,5 коп на кожну гривню доходу який був одержаний від реалізації.

Оцінювання динаміки цих показників дає можливість стверджувати, що це найвищі значення за останні 7 років при позитивній динаміці.

Проведений аналіз оцінки стану формування фінансових результатів в АТ «Житомирський маслозавод» за окремими видами (табл. 2.2.2) свідчить, що за всіма показниками прибутків підприємство має позитивний результат зростання.

Так, за останні 7 років валовий прибуток збільшився на 94,6 %, прибуток від операційної діяльності – 1, 6 рази, прибуток до оподаткування – 1,9 рази

та чистий прибуток – 1,9 рази.

Основним видом прибутку у створенні якого приймають участь весь трудовий колектив АТ «Житомирський маслозавод» є операційний прибуток, який формується від всієї господарської діяльності.

Динаміка формування фінансових результатів від операційної діяльності в АТ «Житомирський маслозавод» (рис. 2.2.2) свідчить про позитивну тенденцію розвитку результатів господарювання підприємства.

Одержаний чистий фінансовий результат в АТ «Житомирський маслозавод» безпосередньо впливає на формування власного капіталу і вартість підприємства.

В АТ «Житомирський маслозавод» одержаний чистий прибуток залишається нерозподіленим за цільовим спрямуванням а використовується в оперативному порядку, тому в балансі підприємства відбувається його зростання (рис. 2.2.5). Станом на кінець 2023 року сума нерозподіленого прибутку становить 1957,3 млн грн.

Про позитивну динаміку формування окремих видів прибутку можна зробити висновок на основі індексного аналізу. Для цього в табл. 2.2.3 розраховано два види індексів щодо кожного виду прибутку.

Перший індекс свідчить які відбувалися зміни абсолютних показників прибутку кожного року у порівнянні з базовим періодом за який було взято 2017 рік. Аналіз дає можливість зробити висновок що в порівнянні з базисним періодом валовий прибуток збільшився у 2 рази, прибуток від операційної діяльності – 2,6 рази, створений прибуток до оподаткування – 2,9 рази, чистий прибуток – 2,9 рази.

Другий індекс ланцюговий дозволив оцінити динаміку формування прибутків в порівнянні кожного наступного року з попереднім роком.

Як приклад, за 2023 рік можна зробити висновок, що в порівнянні з 2022 роком валовий прибуток зріс на 29 %, прибуток від операційної діяльності – 42 %, створений прибуток до оподаткування – 49 %, чистий прибуток – 49 %.

Загальна динаміка формування окремих видів прибутків відображена на рисунках 2.2.6 – 2.2.7.

В процесі економічного аналізу фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» було з'ясовано також які складові вплину на формування прибутку до оподаткування.

На прибуток від операційної діяльності вплинули результати фінансові результати від інших фінансових операцій та фінансовий результат від інших операцій.

У 2023 році АТ «Житомирський маслозавод» від інших фінансових операцій одержав 77, 6 млн грн збитку, а від інших операцій – 735 тис грн прибутку.

За результатами проведеного економічного аналізу формування фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» можна зробити висновок про позитивний стан створення окремих видів прибутків на підприємстві та наявні резерви щодо інших фінансових операцій за якими було одержано значні збитки.

2.3. Аналіз використання фінансових результатів

Для забезпечення самодостатнього розвитку суб'єктів господарювання важливо не тільки створити прибуток, а важливо його ефективно використати.

В процесі аналізу використання фінансових результатів, тобто їх розподілу вивчають механізм формування системи показників за якими відбувається розподіл прибутків для цільового фінансування.

При цьому, завданнями аналізу розподілу і використання фінансових результатів є:

- діагностика напрямів виконання планових завдань розподілу фінансових результатів на виконання стратегічних завдань розвитку бізнесу в

розрізі ресурсів, об'єктів діяльності, структурних підрозділів та окремих бізнес процесів;

- оцінювання ефективності використання фінансових результатів за об'єктами розподілу;
- моніторинг результативних показників одержаних від використання фінансових результатів;
- аналіз впливу розподілу і використання фінансових результатів на вартість бізнесу підприємства;
- вивчення механізму інвестиційно-інноваційного спрямування розподілу і використання фінансового результату;
- аналіз одержаних результатів від використання фінансових результатів, зокрема, валового прибутку, операційного, до оподаткування та чистого прибутку;
- здійснення факторного аналізу впливу використання фінансового результату на господарську діяльність підприємства;
- розробка пропозицій щодо поліпшення напрямів розподілу фінансових результатів та ефективності їх використання;
- прийняття управлінських рішень щодо напрямів збільшення фінансових результатів за рахунок виконання бізнес-процесів на які були направлено минулі фінансові результати.

В процесі аналізу розподілу і використання фінансових результатів необхідно здійснювати аналітичне оцінювання всіх їх елементів за об'єктами прибутків та збитків, а також за напрямками покриття збитків та розподілу прибутків.

Алгоритм зв'язків процесу розподілу і використання фінансових результатів наведемо на рис. 2.3.1.

Аналіз розподілу і використання фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» представлений в таблицях та рисунках:

- використання валового прибутку в АТ «Житомирський маслозавод» (табл. 2.3.1);

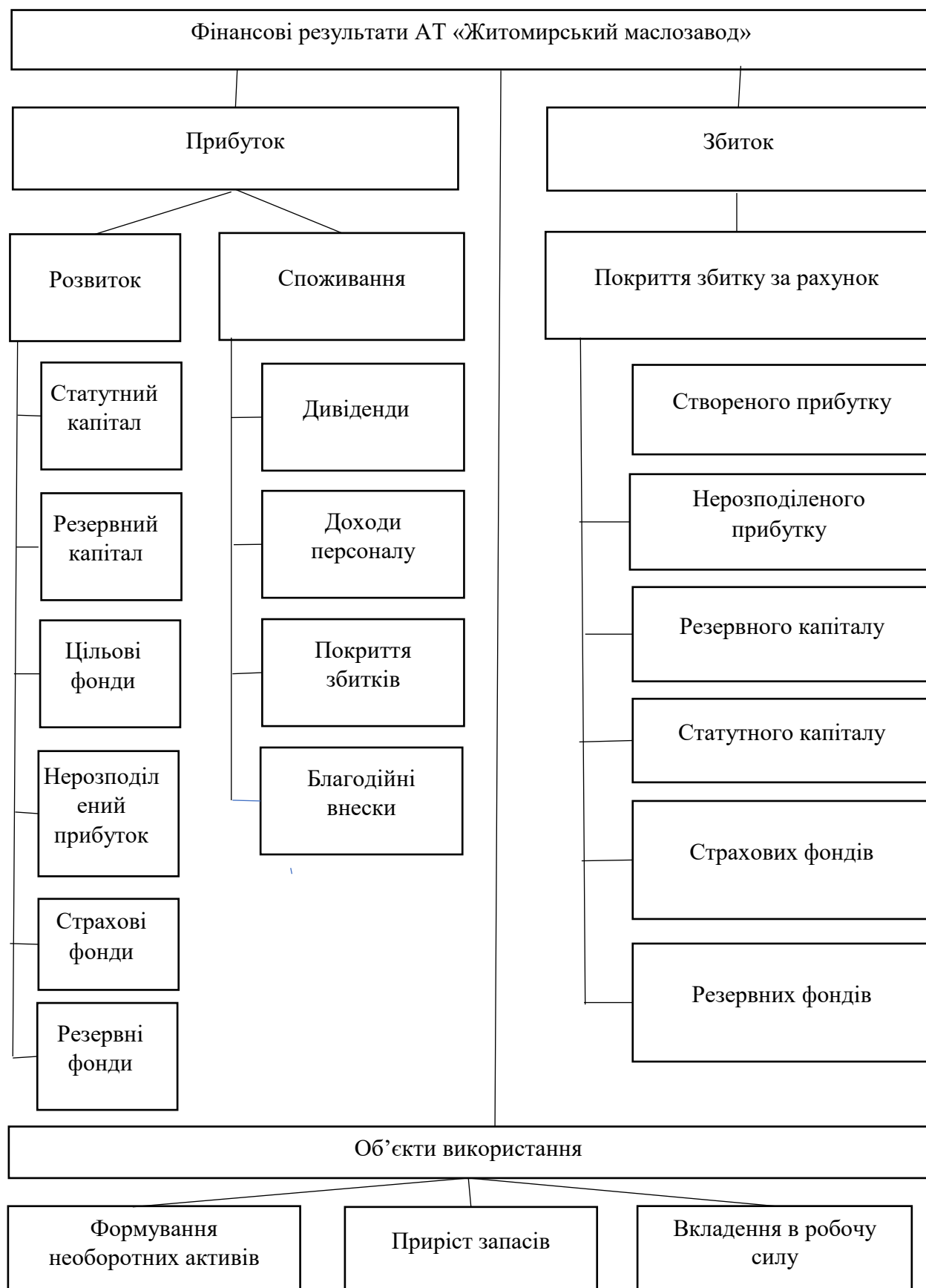

Рис. 2.3.1. Механізм розподілу і використання фінансових результатів

Джерело: розробка автора

- структура використання валового прибутку (табл. 2.3.2);
- використання прибутку до оподаткування в (табл. 2.3.3);
- структура використання створеного прибутку в 2017 році (рис. 2.3.2);
- структура використання створеного прибутку в 2023 році (рис. 2.3.3);
- рівень оподаткування створеного прибутку (табл. 2.3.4);
- динаміка рівня оподаткування створеного прибутку (рис. 2.3.4);

Таблиця 2.3.1

Використання валового прибутку в АТ «Житомирський маслозавод», тис.грн.

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Створений валовий прибуток	609 709	744 377	777 647	726 091	732 843	918 226	1 186 372
Використання валового прибутку							
Адміністративні витрати	59 176	75 746	87 638	79 717	95 547	86 475	113 136
Витрати на збут	350 192	408 659	433 364	413 204	499 038	466 937	550 574
Інші операційні витрати	8 751	17 795	18 273	15 581	16 517	67 786	40 379
Результат від іншої операційної діяльності	2 196	9 909	10 655	6 482	6 064	-72	2729
Прибуток від операційної діяльності	198 145	250 063	245 990	226 688	132 194	364 886	519 933

Джерело: розраховано за даними [47].

Насамперед, в процесі економічного аналізу фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» необхідно розглянути використання валового прибутку, який створюється в процесі порівняння одержаних доходів з виробничою собівартістю реалізованої продукції.

Таблиця 2.3.2

Структура використання валового прибутку в АТ «Житомирський
маслозавод»

Показники	Роки				Відхилення		
	2020		2023				
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	+, -	%	пунктів структури
Валовий прибуток	726091	100,0	1186372	100,0	460281	63,4	0,0
Адміністративні витрати	79717	11,0	113136	9,5	33419	41,9	-1,4
Витрати на збут	413204	56,9	550574	46,4	137370	33,2	-10,5
Інші операційні витрати	15581	2,1	40379	3,4	24798	159,2	1,3
Результат від іншої операційної діяльності	6482	0,9	2729	0,2	-3753	-57,9	-0,7
Прибуток від операційної діяльності	226688	31,2	519933	43,8	293245	129,4	12,6

Джерело: розраховано за даними [47].

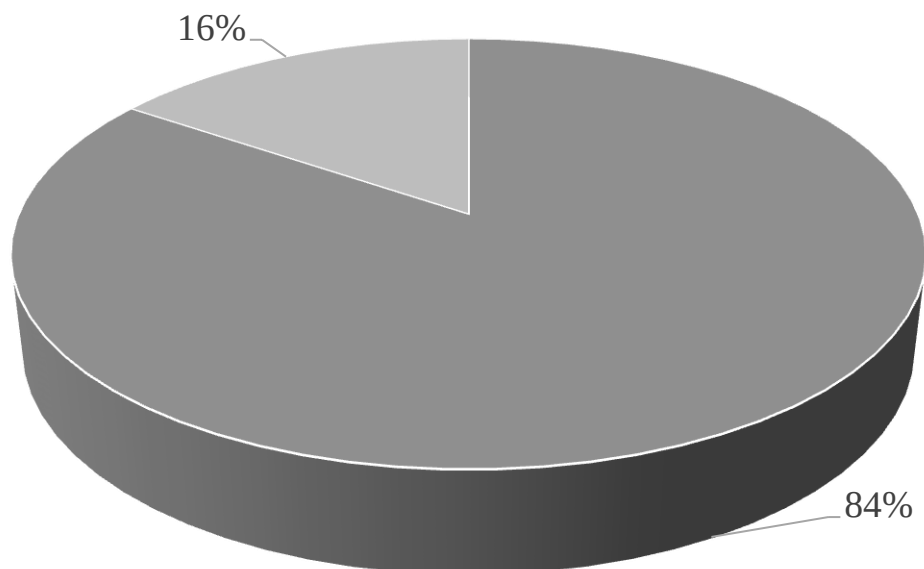
Таблиця 2.3.3

Використання прибутку до оподаткування в
АТ «Житомирський маслозавод»

млн грн

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Прибуток до оподаткування	153,1	188,4	181,4	181,1	81,9	297,5	443,1
Податок на прибуток	28,2	36,7	33,4	33,6	16,2	54,4	81,4
Чистий прибуток	124,9	151,7	148,1	147,6	65,7	243,2	361,7

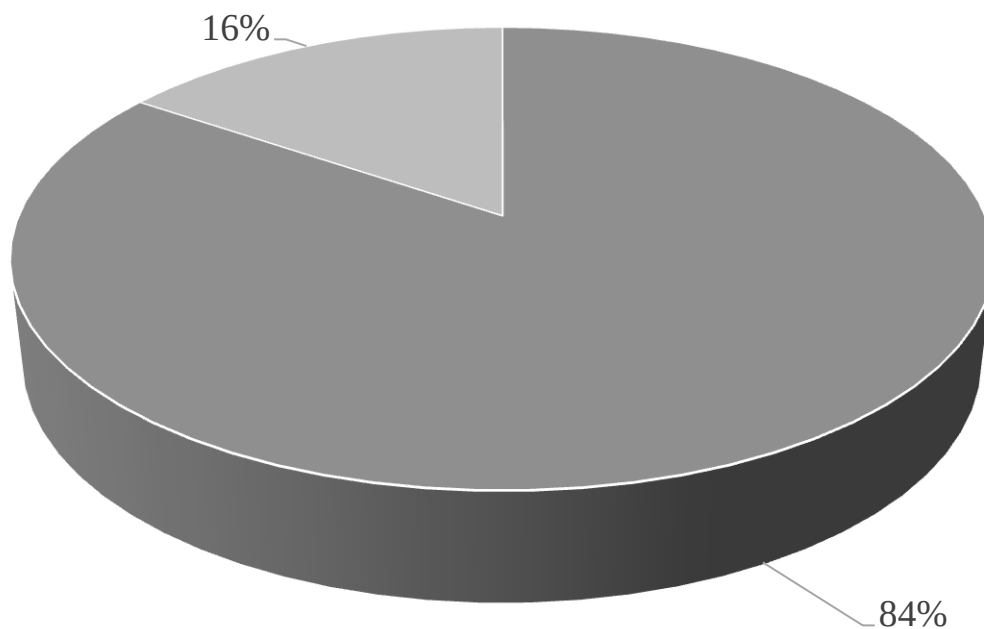
Джерело: розраховано за даними [47].

■ Прибуток до оподаткування ■ Податок на прибуток

Рис. 2.3.2. Структура використання створеного прибутку в 2017 році у
АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

■ Прибуток до оподаткування ■ Податок на прибуток

Рис. 2.3.3. Структура використання створеного прибутку в 2023 році у
АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

Таблиця 2.3.4

Рівень оподаткування створеного прибутку в АТ «Житомирський
маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Створений прибуток до оподаткування, млн грн	153,1	188,4	181,4	181,1	81,9	297,5	443,1
Податок на прибуток, млн грн	28,2	36,7	33,4	33,6	16,2	54,4	81,4
Рівень оподаткування	18,40	19,47	18,39	18,54	19,73	18,27	18,38

Джерело: розраховано за даними [47].

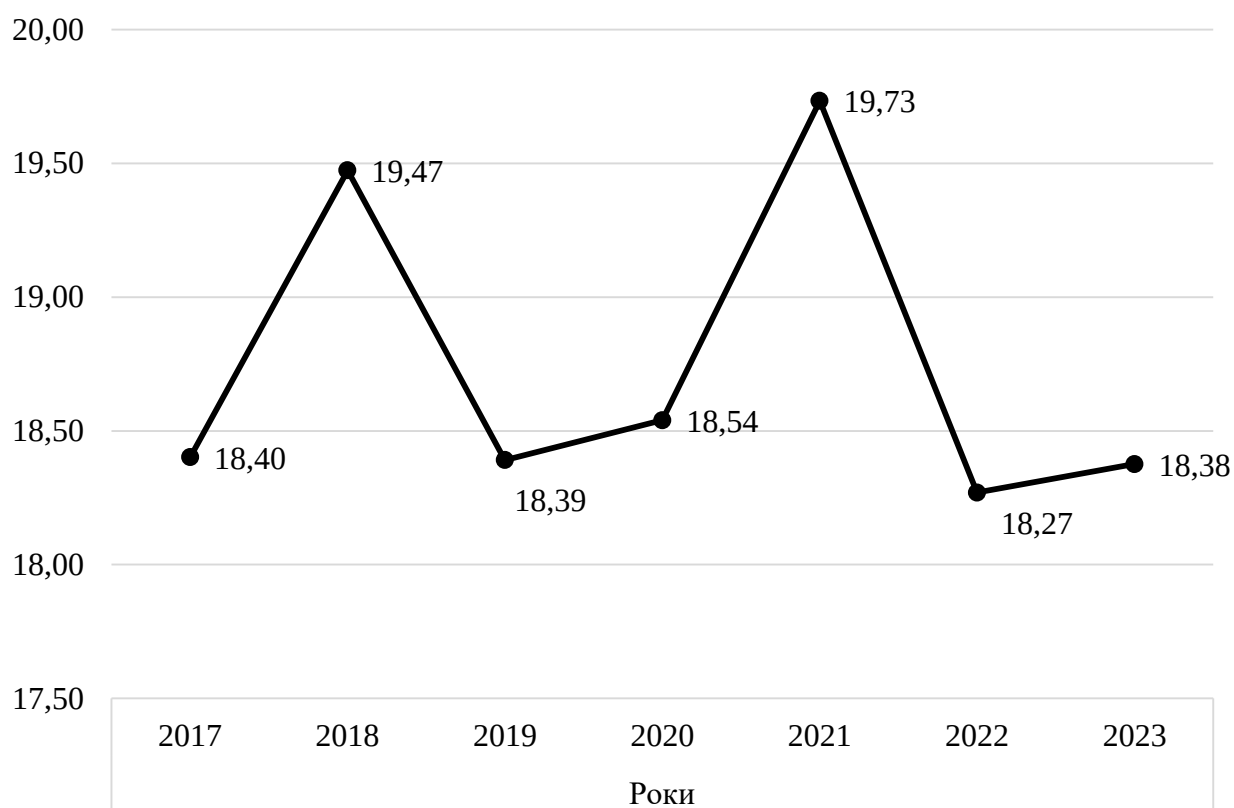

Рис. 2.3.4. Динаміка рівня оподаткування створеного прибутку в АТ «Житомирський маслозавод», %

Джерело: побудовано за даними [47].

Валовий прибуток створений працівниками структурних підрозділів використовується на покриття:

- ✓ адміністративних витрат - які формуються при здійсненні управління АТ «Житомирський маслозавод»;
- ✓ витрат на збут - які виникають в процесі реалізації продукції АТ «Житомирський маслозавод»;
- ✓ результату від іншої операційної діяльності: прибуток, збиток.

Залишок валового прибутку формує фінансовий результат від операційної діяльності АТ «Житомирський маслозавод».

У 2023 році валовий прибуток АТ «Житомирський маслозавод» був використаний на адміністративні витрати - 113 136 тис грн, витрати на збут - 550 574 тис грн, а також був збільшений за рахунок валового прибутку від іншої операційної діяльності на 2729 тис грн.

Створений прибуток від операційної діяльності коригується на фінансові результати від фінансових операцій та інших операцій господарської діяльності в результаті яких формуються доходи і витрати АТ «Житомирський маслозавод».

В результаті такого корегування створюється фінансовий результат до оподаткування і на цьому етапі відбувається розподіл одержаного фінансового результату на потреби бізнесу і на сплату податку на прибуток.

Як видно з табл. 2.3.3 та рис. 2.3.2-2.3.3 АТ «Житомирський маслозавод» на протязі останніх 7 років мав прибутковий бізнес і сплачував значні кошти з податку на прибуток.

Як приклад, в 2023 році прибуток до оподаткування АТ «Житомирський маслозавод» був сформований в сумі 443, 1 млн грн з яких 81,4 млн грн складав податок на прибуток, а чистий прибуток становив 361,7 млн грн.

Важливо також проаналізувати рівень податкового навантаження на створений прибуток АТ «Житомирський маслозавод» (табл. 2.3.4 і рис. 2.3.4).

Динаміка цього показника свідчить, що податкове навантаження на

створений прибуток АТ «Житомирський маслозавод» становило в межах 18-20 %, найбільше було у 2021 році – 19,73 %, а найменше у 2022 році – 18,27 %, в 2023 році цей показник становив 18,38 %.

Дослідження проведене в процесі економічного аналізу фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» свідчить, що як правило на фактичному рівні розподіл прибутку підприємством за окремими напрямками не здійснюється, а відбувається оперативне використання прибутку на формування необоротних активів, приросту запасів, проведення витрат на робочу силу.

При цьому, створений чистий прибуток формує нерозподілений прибуток.

Проведене аналітичне дослідження свідчить, що за 2023 рік АТ «Житомирський маслозавод» направляв створений прибуток на поліпшення власного капіталу і погашення зобов'язань, збільшуючи автономію бізнесу.

Економічний аналіз розподілу і використання фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» показав, що підприємство розподіляє одержаний фінансовий результат на покриття адміністративних витрат, витрат на збут, результатів від іншої операційної діяльності та одержаних результатів від інших фінансових операцій та інших операцій.

Важливою складовою при розподілі прибутку є податкові платежі, а залишок сформованого прибутку підприємством переноситься на нерозподілений прибуток який використовується в оперативному порядку як джерело, що збільшує власний капітал і створює умови для самодостатнього розвитку бізнесу та забезпечення високого рівня кредитоспроможності.

2.4. Напрями підвищення ефективності аналізу в сфері фінансових результатів

Аналіз є одним із найбільш важливим інструментом який використовується для побудови стратегії формування, розподілу і використання фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод».

При цьому, оцінюється взаємозв'язок витрат, обсягів господарювання, доходів, напрямів розподілу фінансових результатів та об'єктів їх використання.

Такий аналіз може бути використаний для отримання відповіді на суттєві проблеми, що виникають в господарській діяльності АТ «Житомирський маслозавод», а саме:

- 1) які товарні обсяги господарювання в асортименті об'єктів діяльності повинні бути досягнуті, щоб створити прибуток:
 - обсяги реалізації продукції;
 - система цін та сума чистого доходу від реалізованих об'єктів діяльності;
 - створені витрати за рівнем виробничої собівартості та частки щодо адміністративних витрат та витрат на збут;
- 2) які показники необхідно забезпечити щодо обсягів господарювання, витрат, доходів щоб одержати бажаний прибуток на високому самодостатньому рівні ведення бізнесу;
- 3) яку участь у формуванні прибутку має забезпечити управлінський персонал;
- 4) які витрати на збут необхідно формувати щоб забезпечити обсяги товарної продукції для реалізації та створення необхідного доходу.

Для виконання цих завдань економічний аналіз фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» повинен бути поліпшений за наступними напрямками:

- ✓ оцінювання рівня беззбитковості за асортиментом об'єктів

діяльності, покупцями, сегментами ринку, структурними підрозділами та підприємства в цілому;

- ✓ оптимізація співвідношення адміністративних витрат в динаміці у порівнянні з чистим доходом;
- ✓ оптимізація співвідношення витрат на збут в динаміці у порівнянні з чистим доходом;
- ✓ поліпшення віддачі ресурсів, чистого доходу, авансованих активів та власного капіталу.

Визначення основних напрямів поліпшення аналізу фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» обґрунтовано в таблицях та рисунках:

- аналіз та оцінка рівня беззбитковості та економічної безпеки господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» у 2023 році (табл. 2.4.1);
- окупність витрат у процесі формування фінансових результатів (табл. 2.4.2);
- ефективність формування адміністративних витрат по відношенню до створеного прибутку до оподаткування (табл. 2.4.3);
- ефективність формування витрат на збут по відношенню до створеного прибутку до оподаткування (табл. 2.4.4);
- ефективність формування валового прибутку за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод» (табл. 2.4.5);
- динаміка ефективності формування валового прибутку за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод» (рис. 2.4.1);
- ефективність формування прибутку від операційної діяльності за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод» (табл. 2.4.6);
- динаміка ефективності формування прибутку від операційної діяльності за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський

маслозавод» (рис. 2.4.2);

- ефективність формування прибутку до оподаткування за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод» (табл. 2.4.7);
- динаміка ефективності формування прибутку до оподаткування за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод» (рис. 2.4.3);
- ефективність формування чистого прибутку за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод» (табл. 2.4.8);
- динаміка ефективності формування чистого прибутку за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод» (рис. 2.4.4.).

Першим напрямом підвищення ефективності аналізу в сфері фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» може бути аналіз та оцінка рівня беззбитковості та економічної безпеки господарської діяльності (табл. 2.4.1).

Таблиця 2.4.1

Аналіз та оцінка рівня беззбитковості та економічної безпеки господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» у 2023 році

Показники	Сума
1	2
Витрати	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2 356 309
Адміністративні витрати	113 136
Витрати на збут	550 574
Інші операційні витрати	40 379
Фінансові витрати	86 277
Інші витрати	59
Витрати з податку на прибуток	81 424
Разом	3 228 158
Доходи	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3 542 681
Інші операційні доходи	37 650
Інші фінансові доходи	8 712
Інші доходи	794
Разом	3 589 837

Чистый прибуток	361 679
-----------------	---------

Продовження табл. 2.4.1

1	2
Розрахункові показники	
Найменування	Величина
Постійні витрати (ПВп)	663 710
Змінні витрати (ЗВп)	2 564 448
Валовий прибуток (ВПп)	1 025 389
Валова прибутковість чистого доходу (ПВчд)	0,29
Витратомісткість чистого доходу за змінними витратами (ВМчд)	0,71
Чистий дохід, який забезпечує беззбиткову діяльність (ЧДб)	2 293 093
Змінні витрати, які забезпечують беззбиткову діяльність (ЗВб)	1 628 096
Рівень (коефіцієнт) економічної безпеки діяльності підприємства (Кб)	0,36 (36 %)

Джерело: розраховано за даними [47].

Для проведення аналізу та оцінки рівня беззбитковості та економічної безпеки господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» необхідно використовувати показники звіту підприємства про формування фінансових результатів.

Серед таких показників розраховують:

1. Загальні витрати які виникають в господарській діяльності АТ «Житомирський маслозавод» - 3 228 158 тис грн.
2. Загальні доходи від всіх видів господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» - 3 589 837 тис грн.
3. Чистий прибуток як різниця між загальними доходами і загальними витратами - 361 679 тис грн.
4. Постійні витрати (ПВп) - 663 710 тис грн, як сума адміністративних витрат і витрат на збут.
5. Змінні витрати (ЗВп) - 2 564 448 тис грн, характеризуються виробничою собівартістю реалізованих об'єктів діяльності.
6. Валовий прибуток (ВПп) - 1 025 389 тис грн, як сума постійних

витрат і чистого прибутку.

7. Валова прибутковість чистого доходу (ПВчд) - 0,29, свідчить скільки приносить АТ «Житомирський маслозавод» валового прибутку 1 грн чистого доходу.
8. Витратомісткість чистого доходу за змінними витратами (ВМчд) - 0,71, виражає величину змінних витрат для одержання 1 грн чистого доходу.
9. Чистий дохід, який забезпечує беззбиткову діяльність (ЧДб) – 2 293 093 тис грн, це мінімальна сума за якої АТ «Житомирський маслозавод» не буде одержувати збитку за умовами діяльності 2023 року.
10. Змінні витрати, які забезпечують беззбиткову діяльність (ЗВб) – 1 628 096 тис грн, це максимальна сума АТ «Житомирський маслозавод» за якої не буде одержано збиток.
11. Рівень (коефіцієнт) економічної безпеки діяльності підприємства (Кб) - 0,36 (36 %), характеризує рівень фінансової стійкості АТ «Житомирський маслозавод».

Таблиця 2.4.2

Окупність витрат у процесі формування фінансових результатів сума
АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2089,2	2444,4	2466,6	2603,2	2992,0	2785,3	3542,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1479,5	1700,0	1689,9	1877,1	2259,2	1867,1	2356,3
Окупність:							
• Витрат	1,41	1,44	1,46	1,39	1,32	1,49	1,50
• доходів	0,71	0,70	0,69	0,72	0,76	0,67	0,67

Джерело: розраховано за даними [47].

Таблиця 2.4.3

Ефективність формування адміністративних витрат по відношенню до створеного прибутку до оподаткування сума АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Адміністративні витрати	59,2	75,7	87,6	79,7	95,5	86,5	113,1
Прибуток до оподаткування	153,1	188,4	181,4	181,1	81,9	297,5	443,1
Ефективність управління:							
• прибуток в розрахунку на адміністративні витрати	2,59	2,49	2,07	2,27	0,86	3,44	3,92
• адміністративні витрати в розрахунку на прибуток	0,39	0,40	0,48	0,44	1,17	0,29	0,26

Джерело: розраховано за даними [47].

Таблиця 2.4.4

Ефективність формування витрат на збут по відношенню до створеного прибутку до оподаткування

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Витрати на збут	350,2	408,7	433,4	413,2	499,0	466,9	550,6
Прибуток до оподаткування	153,1	188,4	181,4	181,1	81,9	297,5	443,1
Ефективність управління:							
• прибуток в розрахунку на витрати на збут	0,44	0,46	0,42	0,44	0,16	0,64	0,80
• витрати на збут в розрахунку на прибуток	2,29	2,17	2,39	2,28	6,09	1,57	1,24

Джерело: розраховано за даними [47].

Таблиця 2.4.5

Ефективність формування валового прибутку за рівнем рентабельності в
АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Рівень рентабельності							
• чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	29,18	24,94	24,72	23,42	20,38	21,89	17,21
• собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	41,21	35,86	36,10	32,48	26,99	32,66	25,88
• активів підприємства	43,90	41,26	39,08	33,86	28,66	25,67	26,84
• власного капіталу	71,91	60,35	52,96	47,09	44,86	38,07	31,06

Джерело: розраховано за даними [47].

Рис. 2.4.1. Динаміка ефективності формування валового прибутку за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

Таблиця 2.4.6

Ефективність формування прибутку від операційної діяльності за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Рівень рентабельності							
• чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	9,48	8,11	8,03	7,61	6,62	7,11	5,59
• собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	13,39	11,66	11,73	10,56	8,77	10,61	8,41
• активів підприємства	14,27	13,41	12,70	11,00	9,31	8,34	8,72
• власного капіталу	23,37	19,61	17,21	15,30	14,58	12,37	10,10

Джерело: розраховано за даними [47].

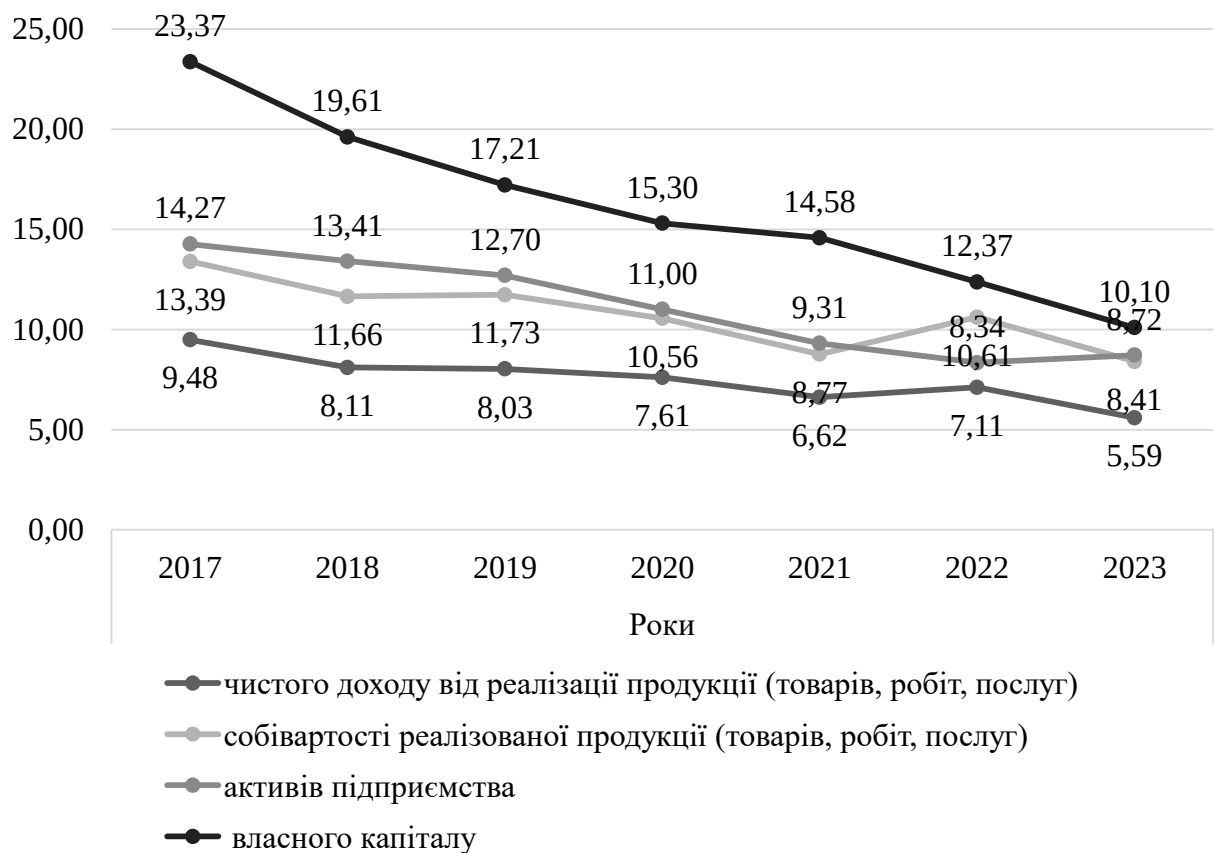

Рис. 2.4.2. Динаміка ефективності формування прибутку від операційної діяльності за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

Таблиця 2.4.7

Ефективність формування прибутку до оподаткування за рівнем
рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Рівень рентабельності							
• чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7,33	6,26	6,21	5,88	5,12	5,50	4,32
• собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	10,35	9,00	9,06	8,15	6,78	8,20	6,50
• активів підприємства	11,02	10,36	9,81	8,50	7,20	6,45	6,74
• власного капіталу	18,05	15,15	13,30	11,82	11,26	9,56	7,80

Джерело: розраховано за даними [47].

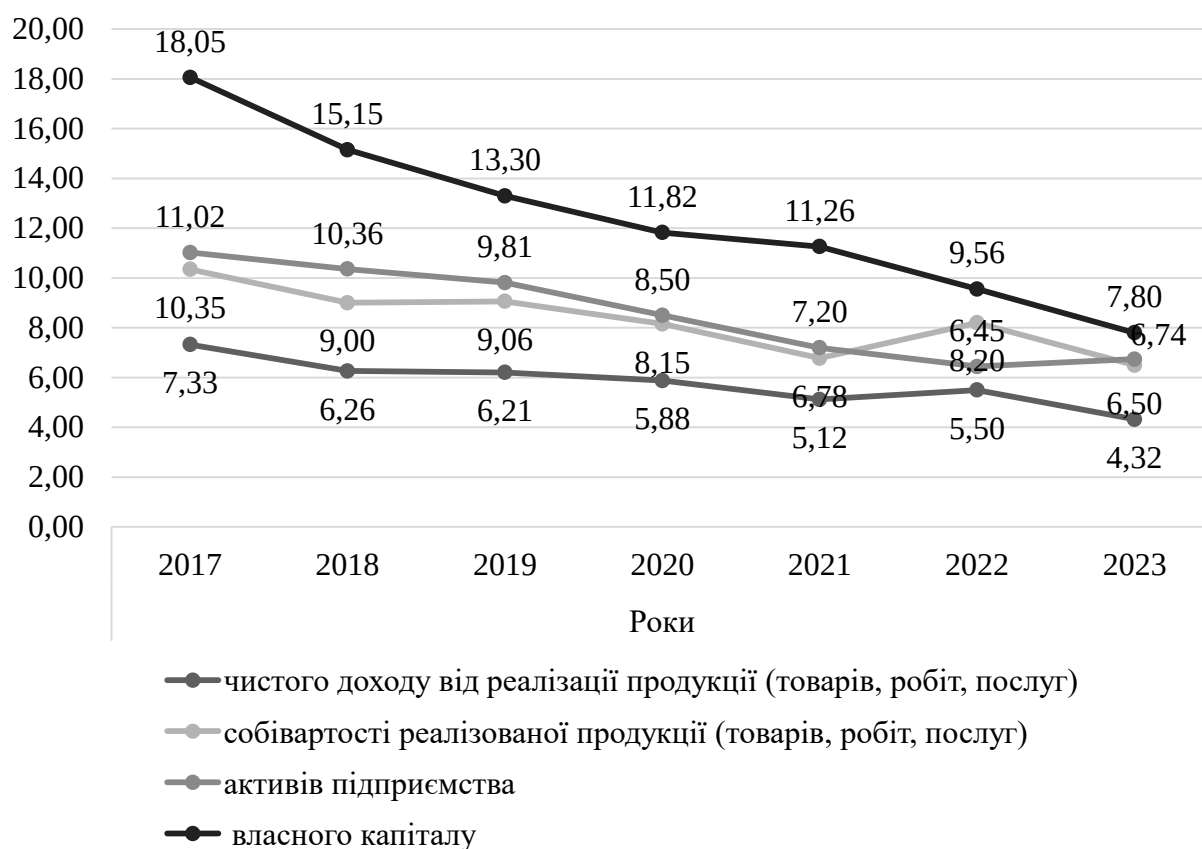

Рис. 2.4.3. Динаміка ефективності формування прибутку до оподаткування за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

Таблиця 2.4.8

Ефективність формування чистого прибутку за рівнем рентабельності в
АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Рівень рентабельності							
• чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5,98	5,11	5,06	4,80	4,17	4,48	3,53
• собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	8,44	7,35	7,40	6,65	5,53	6,69	5,30
• активів підприємства	8,99	8,45	8,01	6,94	5,87	5,26	5,50
• власного капіталу	14,73	12,36	10,85	9,65	9,19	7,80	6,36

Джерело: розраховано за даними [47].

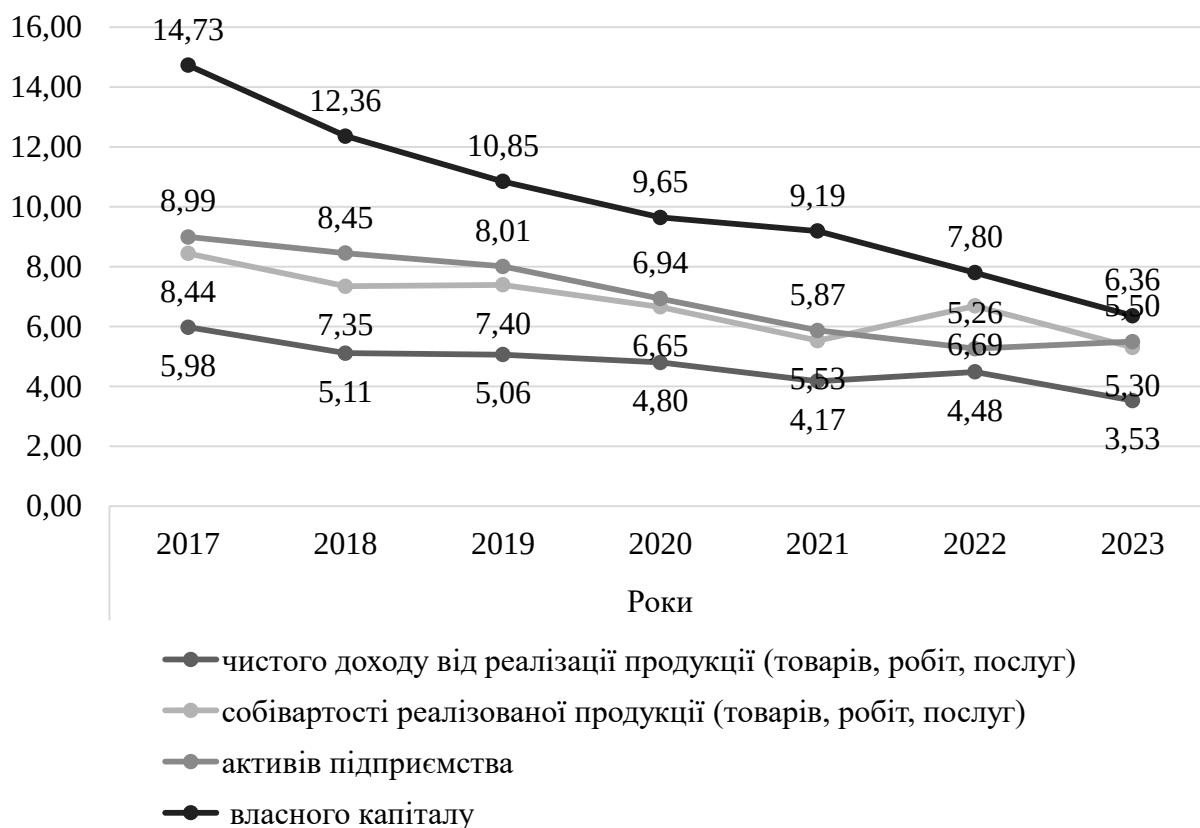

Рис. 2.4.4. Динаміка ефективності формування чистого прибутку за рівнем рентабельності в АТ «Житомирський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [47].

Аналогічні розрахунки доцільно здійснювати за кожним об'єктом який забезпечує формування фінансових результатів.

Другим важливим напрямом поліпшення аналізу фінансових результатів може бути оцінювання окупності витрат (табл. 2.4.2).

В цілому як показує динаміка розрахованих показників окупність витрат сума АТ «Житомирський маслозавод» має позитивний характер.

Наступним напрямом поліпшення аналізу фінансових результатів сума АТ «Житомирський маслозавод» повинно бути оцінювання ефективності формування адміністративних витрат (табл. 2.4.3).

Найважчий період в роботі АТ «Житомирський маслозавод» щодо ефективності управлінських витрат був 2021 рік. В якому для того щоб одержати 1 грн прибутку підприємство витрачало 1 грн 17 коп ресурсів на діяльність загальногосподарського апарату управління. У 2023 році ситуація значно поліпшилася.

Важливу роль у формуванні фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» займають витрати на збут (табл. 2.4.4).

Проведений аналіз характеризується позитивною динамікою у 2022-2023 роках. Як видно з табл. 2.4.4 в 2023 році на кожну гривню прибутку витрати на збут становили 1 грн 24 коп, що краще ніж у 2022 році на 23 коп.

Підсумковий аналіз ефективності формування фінансових результатів необхідно здійснювати за показниками рівня рентабельності щодо факторів які забезпечують формування прибутку (табл. 2.4.5-2.4.8 та рис. 2.4.1-2.4.4).

За результатами дослідження діяльності АТ «Житомирський маслозавод» було розраховано рентабельність:

- ✓ чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- ✓ собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- ✓ активів підприємства;
- ✓ власного капіталу.
- ❖ за основними видами створеного прибутку:
 - валового прибутку;

- прибутку від операційної діяльності;
- прибутку до оподаткування;
- чистого прибутку.

В цьому напрямі можна відмітити екстенсивний шлях використання факторів пов'язаних із створенням окремих видів прибутку.

Як приклад, всі види рентабельності в динаміці зменшуються по відношенню створеного прибутку до факторів.

Отже, АТ «Житомирський маслозавод» має резерви у зростанні фінансових результатів які можна виявити та прийняти ефективні управлінські рішення щодо задіяння у бізнес за допомогою визначених нами напрямів поліпшення аналізу фінансових результатів.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

В розділі 2 було розглянуто чотири питання:

- ✓ організаційно-економічна характеристика АТ «Житомирський маслозавод»;
- ✓ аналіз формування фінансових результатів
- ✓ аналіз використання фінансових результатів;
- ✓ напрями підвищення ефективності аналізу в сфері фінансових результатів.

АТ «Житомирський маслозавод» є лідером в бізнесі серед підприємств Секції С 10.53 «Виробництво морозива».

Загальний аналіз господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» в динаміці за 2017 – 2023 р. свідчить про позитивну тенденцію розвитку результативних показників господарювання. Підприємство володіє активами на суму 2271,8 млн грн, з них власні 86,4 %.

У 2023 році доходи АТ «Житомирський маслозавод» становили 3589,9 млн грн, на створення яких підприємство використало ресурси на суму

3228,2 млн грн.

Основним показником ефективності господарської діяльності будь-якого бізнесу і, зокрема, діяльності АТ «Житомирський маслозавод» є створені фінансові результати.

В процесі господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» відбувається формування декілька видів прибутку: валовий, операційний, до оподаткування, чистий прибуток.

За останні 7 років валовий прибуток збільшився на 94,6 %, прибуток від операційної діяльності – 1, 6 рази, прибуток до оподаткування – 1,9 рази та чистий прибуток – 1,9 рази.

Для забезпечення самодостатнього розвитку суб'єктів господарювання важливо не тільки створити прибуток, а важливо його ефективно використати.

Дослідження проведене в процесі економічного аналізу фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» свідчить, що як правило на фактичному рівні розподіл прибутку підприємством за окремими напрямками не здійснюється, а відбувається оперативне використання прибутку на формування необоротних активів, приросту запасів, проведення витрат на робочу силу.

Аналіз є одним із найбільш важливим інструментом який використовується для побудови стратегії формування, розподілу і використання фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод».

Для виконання цих завдань економічний аналіз фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод» повинен бути поліпшений за наступними напрямками: оцінювання рівня беззбитковості за асортиментом об'єктів діяльності, покупцями, сегментами ринку, структурними підрозділами та підприємства в цілому; оптимізація співвідношення адміністративних витрат в динаміці у порівнянні з чистим доходом; оптимізація співвідношення витрат на збут в динаміці у порівнянні з чистим доходом; поліпшення віддачі ресурсів, чистого доходу, авансованих активів та власного капіталу.

ВИСНОВКИ

Виконана бакалаврська кваліфікаційна робота свідчить, що на сьогодні Україна гостро потребує здійснення прибуткової господарської діяльності.

Проведені дослідження за темою «Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства» дали можливість сформулювати наступні висновки:

1. Фінансовий результат бізнесу – це кінцевий результативний показник господарської діяльності кожного суб'єкта господарювання, який визначається прибутком або збитком.

Фінансовий результат є розрахунковим показником в процесі порівняння доходів і витрат суб'єктів господарювання.

Економічний аналіз фінансового результату бізнесу здійснюється щодо показників: валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до оподаткування та чистого прибутку.

Господарська діяльність підприємств за якими здійснювалося дослідження Секції С 10.53 «Виробництво морозива» характеризується рентабельністю на рівні до 5 %, що потребує використання виявлення резервів за допомогою економічного аналізу фінансових результатів.

2. Економічний аналіз фінансових результатів має на меті виявити умови формування, розподілу і використання прибутку або покриття збитку та виявити вплив факторів на поліпшення результатів господарської діяльності.

3. За класифікаційними ознаками в процесі економічного аналізу фінансових результатів можуть використовуватися наступні прийоми: абстрактно-логічні; евристичні; описові; візуалізації; детерміновано-факторні; стохастично-факторні; оптимізації; моделювання; прогнозування; екстраполяції.

4. В цілому, інформаційне забезпечення економічного аналізу фінансових результатів забезпечується за рахунок внутрішньої і зовнішньої інформації.

До внутрішньої інформації яка забезпечує економічний аналіз

фінансових результатів належить: планово-бюджетна інформація; облікова інформація; інформація фінансової звітності; інформація статистичної звітності; податкова інформація; господарсько-правова інформація; управлінська інформація центрів відповідальності.

Із зовнішніх джерел для економічного аналізу фінансових результатів використовується нормативна інформація, довідкова інформація, оприлюднена інформація, статистична інформація Держкомстату України, аналітичні огляди.

5. АТ «Житомирський маслозавод» є лідером в бізнесі серед підприємств Секції С 10.53 «Виробництво морозива».

Загальний аналіз господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» в динаміці за 2017 – 2023 р. свідчить про позитивну тенденцію розвитку результативних показників господарювання. Підприємство володіє активами на суму 2271,8 млн грн, з них власні 86,4 %.

У 2023 році доходи АТ «Житомирський маслозавод» становили 3589,9 млн грн, на створення яких підприємство використало ресурси на суму 3228,2 млн грн.

6. Основним показником ефективності господарської діяльності будь-якого бізнесу і, зокрема, діяльності АТ «Житомирський маслозавод» є створені фінансові результати.

В процесі господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» відбувається формування декілька видів прибутку: валовий, операційний, до оподаткування, чистий прибуток.

За останні 7 років валовий прибуток збільшився на 94,6 %, прибуток від операційної діяльності – 1, 6 рази, прибуток до оподаткування – 1,9 рази та чистий прибуток – 1,9 рази.

Для забезпечення самодостатнього розвитку суб'єктів господарювання важливо не тільки створити прибуток, а важливо його ефективно використати.

7. Дослідження проведене в процесі економічного аналізу фінансових

результатів АТ «Житомирський маслозавод» свідчить, що як правило на фактичному рівні розподіл прибутку підприємством за окремими напрямками не здійснюється, а відбувається оперативне використання прибутку на формування необоротних активів, приросту запасів, проведення витрат на робочу силу.

Аналіз є одним із найбільш важливим інструментом який використовується для побудови стратегії формування, розподілу і використання фінансових результатів АТ «Житомирський маслозавод».

8. З метою забезпечення фінансової стійкості та самодостатнього розвитку АТ «Житомирський маслозавод» економічний аналіз в сфері фінансових результатів повинен бути поліпшений за наступними напрямками: оцінювання рівня беззбитковості за асортиментом об'єктів діяльності, покупцями, сегментами ринку, структурними підрозділами та підприємства в цілому; оптимізація співвідношення адміністративних витрат в динаміці у порівнянні з чистим доходом; оптимізація співвідношення витрат на збут в динаміці у порівнянні з чистим доходом; поліпшення віддачі ресурсів, чистого доходу, авансованих активів та власного капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басова О. О., Коган К. В. Моніторинг стану капіталу торгівельних підприємств України. *Агросвіт*. 2020. № 9. С. 111-115.
2. Бодруг Т. М., Гаватюк Л. С. Сутність аналізу та управління фінансовим станом підприємств України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 20-24.
3. Валюх А. В., Зайцев О. В. Аналіз та напрями покращення фінансового стану підприємств України. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 28. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/28-2019>
4. Гаватюк Л.С. Дармограй Н.В., Хімійчук Г.М. Прибутковість українських підприємств: реалії сьогодення. *Молодий вчений*. 2016. № 1 (28). С. 40–43
5. Гнатенко Є. П., Годованюк Н. А. Аналіз фінансового стану підприємства, як один з інструментів з'ясування реальної конкурентоспроможності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2017. № 2. С. 159-165.
6. Горбачова О. М., Купіч Б. В. Аналіз фінансового стану підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 50(2). С. 96-99.
7. Городня Т.А. Діагностика управління оборотним капіталом підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. С. 109–113.
8. Директива Європейського Парламенту і Ради 2011/61/ЄС від 8 червня 2011 року про керуючих альтернативними інвестиційними фондами та про внесення змін і доповнень до директив 2003/41/ЄС і 2009/65/ЄС та регламентів (ЄС) № 1060/2009 і (ЄС) № 1095/2010: Міжнародний документ від 08.06.2011 № 2011/61/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-11/ed20110608#n206

9. Дублей В. В., М.М. Гуменюк М. М. Необхідність управління дебіторською та кредиторською заборгованостями в сучасних умовах. *Науковий огляд*. 2016. № 11 (32). С. 1-9.

10. Дутчак І Характеристика прибутку як показника аналізу фінансового стану підприємства. *Digitális gazdaság és fenntartható fejlődés: a pénzügy, számvitel, menedzsment, valamint társadalom- és viselkedéstudomány legújabb trendjei*. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola által a "Rákóczi-napok" alkalmából rendezett IV. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia tudományos anyagai (Beregszász, 2024. március 26-27.). Beregszász, II. RFKMF, 2024. pp. 137-139.

11. Єлісєєва О. К., Ніколаєва А. В. Аналіз фінансового стану торговельного підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 6. С. 27-31.

12. Єпіфанова І.Ю. Гуменюк В.С. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка та суспільство*. 2016. № 3. С. 189–192.

13. Замула І. В., Травін В. В., Радінович Н. О. Аналіз фінансового стану підприємств хлібопекарської галузі як основа формування механізмів її сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_12_9

14. Іванчук Н. В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Економіка*. 2020. № 18. С. 57-61.

15. Ілюхіна Н. П. Шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на торговельних підприємствах. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. Вип. 2. С. 61-64.

16. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 388-393. DOI:<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-388-393>

17. Канак Й. В., Фірко Н. Б. Підходи до організації обліку доходів від реалізації товарів на підприємствах гуртової торгівлі. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія : Економічна*. 2014. Вип. 44. С. 30-34.

18. Качмарик Я.Д. Підлужна О.В. Удосконалення та методичні підходи до управління прибутком на підприємстві. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.8. С. 229–232

19. Князь С. В., Залуцький В. П., Яворська Н. П. Проблеми обліку доходів та витрат торговельних підприємств. *Ефективна економіка*. 2017. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_2_4

20. Коваленко О. В., Лихойванова А. О. Особливості експрес-аналізу фінансового стану підприємства. *Вісник Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України. Економічні науки*. 2020. Вип. 1. С. 65-71.

21. Ковальчук Н. Особливості аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК*. 2020. № 27. С. 97-100.

22. Косова Т. Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О., Гречина І.В., Дєєва Н.Е. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник (за заг. ред проф. Т.Д. Косової). К.: Центр учбової літератури, 2012. 528с.

23. Косова Т.Д., Дєєва Н.Е., Ползікова Г.В. Фінансова архітектура як базис розбудови управління національною економікою. *Економіка та держава*. 2020. №8. С. 49-52.

24. Косова Т.Д., Ярошевська О.В., Соломіна Г.В. Діагностика і регулювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання в системі стратегічного антикризового управління. *Економіка та держава*. 2020. №4. С. 14-18.

25. Коцеруба Н. В. Особливості організації внутрішньогосподарського обліку доходів і затрат підприємства торгівлі в умовах бюджетування. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2014. Вип. 3. С. 301-309.

26. Краснікова О. М., Міхалець А. І. Аналіз фінансового стану та його роль в управлінні підприємством. *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 3. С. 131-134.
27. Кузьмінська К. І., Чабанюк О. М. Основні підходи до організації обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємств торговельно-розважального комплексу. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2020. № 2. С. 75-80.
28. Купріна Н. М., Шаталова А. В., Апостолов К. В., Бачинська О. В. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспект. *Економіка харчової промисловості*. 2018. Т. 10, Вип. 4. С. 48-57.
29. Куцик В.І., Бовсуновська О.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві. *Вісті: Діловий випуск*. 2020. № 19. С. 22-26.
30. Лесюк А.С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 67-73. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306&6792.2020.15.67>
31. Лисьонкова Н. М. Захарчук В. Ю. Підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 5(10). С. 354-358.
32. Ліснічук О., Шпаковська О. Аналіз фінансового стану як ефективний інструмент управління подальшим розвитком підприємства. *Економічний аналіз*. 2019. Т. 29, № 4. С. 28-34.
33. Лузан М.О. Резерви зростання прибутку підприємства в умовах АТ "Житомирський маслозавод". *Стратегічні пріоритети розвитку науки, освіти та технологій*. Міжнар.наук.-практ. конф. м. Полтава. 25 листоп. 2021 р. С. 31-32.
34. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Випуск 2 (29). С. 148–153. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/29_2021/24.pdf
35. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. Управління фінансовими результатами

діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 93-96. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.10.93>

36. Мельник А. О., Захарова Ю. І. Аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. 2. С. 252-257.

37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text

38. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) «Дохід» від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text

39. Морозюк Д. І. Сучасні методи управління оборотним капіталом підприємств та оцінка їх ефективності. *Економічна наука*. 2015. № 1(17). С. 114-119.

40. Московчук А., Дорош В. Детермінанти формування фінансових результатів: ретроспективний та перспективний аналіз. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2023. № 4. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/111>

41. Мулик Т.О., Стебловський А.О. Фінансові результати підприємства: сутність та особливості відображення у звітності. *Агросвіт*. 2024. № 5. С. 86-95.

42. Нагайчук В.В. Показники оцінки якості прибутку підприємства та їх залежність від обраної стратегії. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchtei/2011_2_1/NV-2011-V2_23.pdf

43. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf

44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 " Загальні вимоги до бухгалтерської звітності ", затв. Наказом Міністерства

фінансів України від 07.02.2013 № 73 URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

45. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 "Дохід", затв. Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 №290 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> 12.

46. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 "Витрати", затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> 13.

47. Офіційний сайт Акціонерного підприємства «Житомирський маслозавод». URL: <http://www.ztm.ho.ua>

48. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua>

49. Павлюк І. О. Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 1. С. 84-88.

50. Пельтек Л.В. Методологічні аспекти формування системи управління оборотними активами підприємства. *Вісник Запорізького національного університету*. 2015. № 1(5). С. 43-49.

51. Пешков А. М. Сучасні фактори впливу на фінансову стійкість суб'єктів бізнесу. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених*: Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 26 – 27 квітня 2023 р. Полтава, 2023. 150-152 с.

52. Плаксієнко В. Я., Назаренко І. М. Діагностика інвестиційної привабливості підприємств: теоретико-методичні засади. *Агросвіт*. 2019. № 10. С. 19-26.

53. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20130401#n357>

54. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-14 URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/996-14?lang=uk>

55. Прокопова О. В. Методичні підходи до оцінки доходів та витрат підприємств торгівлі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2010. Вип. 1. С. 344-351.

56. Рзаєв Г. І., Слива А. В. Напрями аналізу фінансового стану підприємства у розрізі потреб економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 3. С. 118-120.

57. Сарапіна О. А. Системний аналіз фінансового стану підприємства: методика та напрями вдосконалення. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 2. С. 54-58.

58. Севрук Є. Фінансування оборотних активів підприємств торгівлі України. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 3. С. 94-104.

59. Сірко А.Ю. Теоретико-методологічний підхід до аналізу фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. С. 134–138.

60. Скопенко Н.С., Євсєєва-Северина І.В., Бовкун А.О. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку молока та молокопродуктів України. *Продовольчі ресурси*. 2019. № 13. С. 279–290

61. Скрипник М. І., Шайнюк І. В. Облік фінансових результатів в умовах імплементації стандартів обліку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 17. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/17/6426>

62. Слободянюк Н. О., Юнацький М. О., Сіраш С. С. Аналіз фінансової стратегії торговельного підприємства в умовах кризи на основі фінансового аналізу. *Інтелект XXI*. 2019. № 2. С. 105-111.

63. Стаднюк Т. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 127-132.

64. Ткаченко А. А., Подзігун Я. В., Кулик Ю. М. Удосконалення аналізу фінансового стану на українських підприємствах: проблеми та шляхи їх

вирішення. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки.* 2020. Вип. 57. С. 45- 53.

65. Фесенко В. В., Воронцова Л. А. Аналіз фінансових результатів підприємств України. *Ефективна економіка.* 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7563>

66. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / за ред. Косової Т.Д., Сіменко І.В. К.: Центр учбової літератури, 2013. 440 с.

67. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2019. № 5. С. 162-168.

68. Химич І., Різник Н. Фінансово-економічний аналіз підприємств: основа прогнозування позитивних результатів в умовах кризи. *Міжнародний науковий журнал менеджменту, економіки та фінансів.* 2024. № 3 (1). С. 62-71.

69. Цал-Цалко Ю. С., Мороз Ю. Ю. Фінансовий аналіз: підручник. Житомир: Рута, 2012. 608 с.

70. Черничко, Т. В., Кірман Є. І. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України. *Економіка та суспільство : електронний науковий фаховий журнал.* Мукачево, 2016. №5. С.400-404.

71. Чернікова І. Б., Популях А. М. Проблемні аспекти організації обліку доходів і витрат. *Інфраструктура ринку.* 2020. Випуск 43. С. 466–470. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/43_2020_ukr/85.pdf

72. Яременко Л. М., Авдалян К. В. Особливості бухгалтерського обліку фінансових результатів об'єднань підприємств. *Агросвіт.* 2020. № 8. С. 109–117.

73. Яремова М.І., Лузан М.О. Економічна суть прибутку в сучасних умовах ринкової економіки України. *Пріоритетні напрями наукових досліджень.* Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. м. Київ, 17-18 листоп. 2021 р. Київ: МЦНіД. Ч. II. 2021. С. 31–32.

ДОДАТКИ